

310333

వ ర ది న ము వ క టిం వ (బ డు ను.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 14-వ తేది సోమవారము

No. 114

సంపుటము ౯

మండు తి నా మ పం వ త్ప ర ము, శ్రా వణ మా న బహుళ వర్షి ౬.

సంచిక ౧౧౪

శివకవచము, కష్టవధువారికిది యాక గొప్ప ప్రసాదము

శుక్ల సత్యవ్రతమునకు గలుగు పాపము, భవనశ్రమము, ప్రయాణములు కృత్యమునకు, (పేదూతకములందు ఆకాశం గను, మనోనివారములు, వ్యాధులు మొదలగునవి పటాపంచలై పారిపోవుటలు చేయుటయందు ప్రసిద్ధిచెందిన ఈతామర్తము సమానమైనదియందు ఈ ప్రపంచమునందులేదు. అస్పష్టము అనియుగా చెప్పుదు. ఒక వారమునాడెలా అన్నియూ తీవ్రత నునువగును చాతకములు వ్యర్థములైక (వాయునాడు, ఒకపారి అర్ధగయించి మూడవతరు.

వెండి 1-కి ఫర రూ 2, అష్టధాతు రూ 5.

Pundit S Jyotirvid, Astrologer, 7/A Star Lane P O Calcutta

సుప్రసిద్ధమైన

శ్రీ క ర క స్తూ రి మా త్ర లు.

రెండు కుటుంబరత్నములు

సోమము మిక్కిలి మధురముగా మంచును. మంచితీర్తక శక్తి కలిగియును. అటువ్యాధులు రానీయక ఆటంకపరచును. బిడ్డలకు గాని, పెద్దవారికి గాని దగ్గు, జలుబు, మలబద్దము, జీర్ణము, వాయువృశోష్ణము, వంతు శ్వాసములు మున్నగు వ్యాధులకు అయ్యత ప్రాస నుణమును గలుగజేయును. తొంటాలములలో ధరింపుటకు మిక్కిలి ఉపయోగ మైనది.

250 మాత్రముల బుడ్డ 1-కి ఫర రూ 0-4-0; 12 బుడ్డు బి. పి. ఖమ్మతో సహా రూ 8-0-0 లగును ప్రముఖ సంజన్ గూడు దంతమార్గము:- పకలిన పంకవ్యాధులను త్వరలో బాగుచేయును. మంచినీపుమును గలిగి 1 పాటుము 1 నెలకు సరిపోవును. ఫర రూ 0-1-0; 12 బుడ్డు పాటుము బి. పి. ఖమ్మతో సహా రూ 1-0-0 అయ్యున్నది వివ్యావ్ బి. వి. పండితులు, సంజన్ గూడు పోస్తు. (మైసూరు జిల్లా). (2)

ఉంగరములు

వివాహములందు, వాటకములందు, ఇతర పుణ్య కార్యములందు బహుమతిగిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు తీసిక మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పుష్పరాగములచేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, ఆర్ట్ నె, సీలు, పాము, మున్నగు రకములలో గలవు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి నగలు తయారుచేయుచు అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నది తృప్తికరముగా తక్కువ వాడను తీసికొని వెళ్ళి మిచ్చెదము.

లక్ష్మీ జ్యాయలరీ కంపెనీ,

(121) 18/288, చైవాబాదు, మద్రాసు

చ్యవన ప్రాశన

చ్యవనప్రాశనలేవ్యాదు బలమయ్యును. కావ్యానుగోగ ములకు మహాపాపాపము స్వరభంగమును పోగొట్టును. క్యాసు కోశములలో ఉండేకోగమును పోగొట్టి వాట్లకు బలముకలిగిం చును. చ్యవనప్రాశనము పోగొట్టి బలము గలిగించును. వాతరక్త మును హరింప జేయును.

చ్యవనప్రాశన మూత్రకృచ్ఛమును నివారణచేయును! చ్యవనప్రాశన శుక్లములో ఉండే సోమమును పోగొట్టి ధాతువృద్ధి కలుగజేయును. క్షీణించినవారికి పుష్టి నిచ్చును. క్షీణించినవారికి సంతతి. చ్యవన ప్రాశన, పృథులయొక్క ముఠిరకమును పోగొట్టి నవయోవనము కలుగజేయును. వాత రక్త కలిరవుష్టి నిచ్చును. 1 శేకల దేహా 8-0-0 4 రెడ్డి లిందు కంపెనీ, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు గోవాపరిశిల్లా

త్వరపడుచు, వెల నులభము. ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ అల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(31) బోధకాళం సంహారణ:- ఎంతకాలమునుండియున్న శీతకోగము వైరస గారముగోపాలలో గుణము కలదియి. కాన్పునంటలు, నీరు హరించుటయుగాక పులిక పొడములు సహా స్వస్థంజై కనులుములకలై ప్రకాశించును. 15 శో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0.

(40) నిఖల వ్యాధిను శ్రేణ కంఠరము. చిట్టవీరం, పల్లిక, బగ్గలోనగు సహాయమున్ను, కీళ్లవ్యాధులు, వల్లని పొడలు, మూలవ్యాధి, పొంతువు, సహామోహములు, మోహము, మోహాశ్రమములు, పుష్కలము మొదలు అన్ని వ్యాధులకు వారము బోజాలలో నివారణచేసి బలము, కీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యవృద్ధిని కలిగించును. ఇచ్చాపత్త్యం. నెల శో. రు 8-0-0, 15 శో. రు 8-4-0.

(50) సర్వవిధ శిశుకోగంబిదిలేవ్యాదు, జీర్ణించిన పత్తి, తొలుపు, ఎరుపు, నలుపు బొసగు యేరంగు తగ్గవైరసు, మూత్ర ము కృష్ణముగా గాని, పోటుపొట్టుగా గాని పడుట, యీ గుణములన్నియు తగ్గి రక్తపుష్టి చేయును. 8 పూటలలో నుణము కనిపించును. ఇచ్చాపత్త్యం. దేన్నీ రు 1-4-0.

(42) మహావృషాశీరము (అను అష్టాదశ వృష్ణకోగంబుతోగలి) నెల శో. 8-0-0. 15 శో. 2-12-0. సహామోహ ములు, పొడలు, నుచ్చలు, కాళ్లు, చేతి వ్రేలు, పెద్దవ్రేలు, ముక్కు, కన్నెరాలు చాపై ఎర్రబారి సహా తిమ్మెరలుగా మండుట, మోహనీరు, అంకరప్రణములు వైరాలుట పరహాస భము.

(21) శ్రీరామాస్త్రయోగము నెల శో. రు 8-0-0, 15 శో. రు 4-0-0 కపములు, క్యాసుకాము, దగ్గు, విగము, ఉష్ణము, మొగ్గ వ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, 8 పూటలలోకపమును హరించి వెలకోపాలలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు.

కె. వి. ఆచారి,

K. V. Achari

ఆయుర్వేద యావాని డాక్టరు. Ayurveda unani Doctro

మొదటిరకం సవరం బంగారుచే

తయారు కాబడిన

నానావిధపు శుభరకముల చేతి

గొలుసులు, రాజాకలి, పాస్సీ, వైరో, దమయంతి, పల్లెల పన్నెరు, గుంజల, కొత్తపానావా, చంద్రబాంబు, ఇంకా యితరమోడి గాజులు, కానుకలండలు, ఉంగరములు, వంటిలు, నాగవ్రేలు, గడియారగొలుసులు తయారయి విక్ర యము చే కిర్రముగా నున్నవి. తయ దువలేచాటిని అర్ధరసాక సకాలమున పొందవచ్చును. నగలు బృహ్మీరముగా తయారయి వా:ను తీసుకొని చేత నునుచేసి యివ్వగలము.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి

(1842) అందు కంపెనీ, నెలనవర్తకులు.

649 నైవాబాదుపోస్టు, మద్రాసు.

వెలనులభము. ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్ప మేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి

కుమార్లు సర్వేశం తాలూకు మేడ

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

అమ్మలారా!

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మ్యూనిసిపలం నెం 148 రు కలిగియుండుచీట్ల రెం డంతయు గలిగి నామేడకు అద్దాల బీరువాల ఫీట్లనున్ను, స్థలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్ర వరి 10 వ తేదినంది చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి యగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు యానాన్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలికే తేది వ్యతిరేకంలో ప్రచురపంచి తేలూరుపట్టణ మలో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట బాటరుచేయబడును. నడు ప్రతివాదును వారి వారి అభ్యుత్పముల నిర్ణయించుకొనుట కిది వందీకరణము. త్వరపడుచు, తరుణము మించిపోయిన తరువాత పట్నాల్లాపరచిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్ణవయిన కలిసిచీట్లున్ను, వికల ములున్ను కొరవారు మా యెంటిటల్లుగాని నెటగా వాడు. వాసిగాని కలుగుకోవలయును. ఈ చీట్లల్ల వనూలు అయ్యె సామ్యు కృష్ణాజిల్లా యేలూరు పెంటులో కో ఆపరేటివు బ్యాం 1లో నుంచబడును.

2 ప్రతిగామమువందలను మంచి యేబంట్లు కాను యును. మంచి కమీషను ఇయ్యబడును. వివరములు కొరవారు యాక్రింద సంతకముచేసినవారికి (వాసిగాని, స్వయముగా విచ్చి గాని వెలుగుకోవచ్చును. (189)

"చీట్లు కావలసినవారు, తమ ఆద్రస్తున్న స్వప్నమున (వాయును చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ వచ్చున మణి అర్ధపు చేసిన యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు బహులో పంపించబడును."

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం, కృష్ణాజిల్లా. } మేడ రామ్మవారిచు. 1-7-1922.

సరస్వతీ వాచకపుస్తకములు

ఈ వార్తకములు Text Book Committee వారిచే
అమెరికానుండి 1921 సం. జూలై 22 తేదీ నడుములో ప్రచురింప
బడినవి. తెలుగులో మేము మామిత్రుల సలహా వైస శ్రీ
ప్రొ. కృష్ణమూర్తి Proceedings R. C. No. 427/19
Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies
and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి తెలు
గులో పాఠములులో చేర్చి ప్రచురింపజేసిరి. అప్పుటినుండియు
మా చిన్ని వార్తకములు సర్వజనాదరణమును బడసి, దిశాదిశాభి
వృద్ధి నొందుచుండ మా మిత్రుల వీ పాఠములు Text Book
Committee వారిచే అమెరికానుండికవి గానవీయు ఇయ్య
కొన్ని పాఠములు మోద్దుగా నవ్వనవీయు శ్రీ ప్రొ. కృష్ణమూర్తి
వారికి తెలియజరచి మా పుస్తకములలో చేసిపోని నిదానానా
జము చేయచు, చాలమంది విద్యార్థి కాదులకు తెలియజేసితి.

పుస్తకములు వియ్యములు:— గోదావరిబుక్కు డిపో,
రాజమహేంద్రవతి వ్రాసిన చరిత్రగ్రంథము.
(255) ఆంధ్రపత్రిక లెక్కణస్వామి ప్రకాశకమును.
న. బి. మావద్ద ఎరిమెంటరీ విద్యార్థుల కుపయోగము
అన్ని పుస్తకముల స్వరూపుపుస్తకములు స్వేచ్ఛనరసామానులు, వాడు
కములు, నవలలు వగైరా అన్నియు వ్రాసినవి.

(1) జాతకమునకును (కుండలి) యొక్క నక్షత్రమునకు (2) పుట్టినదేని, జననకాల భుజియించునది (3) జాతకునియొక్క జన్మ కాలము, ప్రస్తుతపు కరుణము, మాకు ఉత్తరము వ్రాయునది యనునది, ఈమూటిలో నేనియో యొకటి మాకు పరిపూర్ణము, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, కేరలాది స్వభావము, భవనంకాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంకాపము, కష్టక సాధ్యము, ఉద్యోగము, తనము మొదలగు 28 సంకటముల కా ఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-400 లకు వి. పి. గా పంపెదము. తరువాత సంకటముల సరిగా మన్నియెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అభివృద్ధి, జయభోవు ప్రతిష్ఠించు ఫలములూ, అనగా, మహాదళి, అంశర్థకాఫలములు ౧౦ పూరా జాతకము, కాస్త్రసమర్థముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అరుసు. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనుచు రు 2 లు, అద్యక్షుని ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అభిరుచుకు తయారుచేసి తక్కిన రు 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

మొత్తమువీరి 1 చంబ రం వీరకు ముందు జరిగినట్లు
 ఫలముగా వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వి
 రమగా వ్రాయవలెను వి. సి. భిక్షులతో రు 1-4-0లు జనును.
 దీనిని జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మనామము గాని, ముత వంపి
 చాటును. హరిశ్చంద్రము

తెండ్రవ భాగము. ఇది 800 శేతము.
ఇందు లగ్న మృతము, గ్రహమృతము, భావమృతము, వృక్షల
ములు, పాదశకవృక్ష, అష్టశకవృక్ష, శాస్త్రవృక్షసహితముగా నుమా
1000 ప్రమాణ కొలకములతోను, విశేషాంశములతోను బాహ్య
భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను అనేక
పంశములతో మిక్కిలి నులభతేలివి అత్యద్భుతముగా ప్రాచు
రబడినది. దీనివలన అన్ని పంశములు పూర్తిగా తెలియును.
ఈ గ్రంథము నచ్చవిరుదల తిరిగి పొమ్ము వాపసు చేయుదుము.
ఈ 2-వ భాగమునకై యిదివరకు ధర్మభాన్తులు సంపాదించిన
తిరిగి మాకు ప్రాపియదల వెంటనే వి. పి. గా పంపెదము.
దీనివల పోస్తుభిర్వులు గొంత రూప 2—0—0 లు
అలభ్యమైనచో ప్రకటించుకొనుట.

(3512) ఆ కెల్ల వెంకట శాస్త్రి,
గోపాలపురం, కొత్తచేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

[illegible]

స్వార్థమున చిన్న పశ్చిమబంధము, (ప్రభాకరశాస్త్రి)
 గారు నిరసించిన పశ్చిమ బహుళకవివచనము, తన యానాటి
 యాంధ్రదేశపుది. తంతో నిడినది. వెల 0—6—0.

అప్పుడు నీవు మరచిపోయావా, చంబీకిని అర్జును పంపువారికి
మాన్యము లేదు ముప్పులేదు వచ్చు. 0-4-0 ల కే పంపుదము.

అదాను;—మణిమంజరి మేనేజరు,
(142) తిరువల్లి-కీణి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

శుభ్రా నమస్కరితే

హాలాన్థమాహాన్థ్యము, స్కాంతప్రణానములతో నొక
భాగము, ఇందు మధ్య మిహానీ సోమమందరశక్త్యుల లీలలు
కెల్పడియొకటి వినిపించుటగా వర్ణింపఁబడి యున్నది.

వస్తువులను మూడు వేల రెల 0—12—00 అకరాలు.
 ఆర్థికంలో పాభ్యాసము. నందు లలితధృందాముని
 సంక్రమ మువలను ౩౪ ౪ వేలకు అప్పుది.

మంచి క్రింద కింది 1-8-0.

విద్వత్ సాహిత్య పట్టాభిషేకము. సులక్షణ శాస్త్రము.

By 0-12-0 297724,

శ్రీ రామకృష్ణ బాసమ. లోని శ్రీమత్ కృష్ణాచార్యులు.

అనుమతి. కల 0-12-9 అక్షరము,

జనమంచి శ్రేష్ఠాదితర,

గొనుచుంటేను, హానూ, ౧౨, ౧౬వ.

పట్టి బిగ నిఫ్టిని, సుగంధములతో స్వయముగా గను.
 భరించు చున్నను, తో వంత పోంపర్చుముగా ఆనుభవించు
 చున్నను, 7 దినములలో పూర్తిగా కునురు. మనుషి పక్షమున
 కండింతలు నైకము వాపనివ్యయమును.
 సుగంధగనివాటిని వి. సి. ఖమ్మత్ సహ బుడ్డి 1-కి రు 3-0-0
 నిఫ్టిలవ జొంపధము " " రు 4-8-0

ఈ తీర్మానములు ఇంగ్లీషుభాషలో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJEE,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga North Behar

పాఠశాలలు సభాస్వరూపకావ్యాసమున నూచించి యున్నారు. దేశంబులో స్వరాజ్యము రావలెనని తాను తపస్వక బుధింపబడిన దుననియు, కాంగ్రెసు భిన్నవాదములలో మెలగుట తటస్థమననియు, మహాత్ముడినియు కాబోలు, కాపమిడినట్లు స్వరాజ్యము రానియెడల కాంగ్రెసు వేరుతీరంబులోను నిలసియు నని చెప్పియున్నాడు. భిన్నవాదములు కాంగ్రెసు పంథుములలో పుట్టినవగుటకు సంబంధములేదుగాని విడివిడబాటుచెప్పినట్లు ఒకప్రత్యేకవ్యక్తియను బాటియంతయు నాధారపడిన ప్రమాదమగుచున్నమాట సత్యమని గ్రహించిన తప్ప కాదు. ప్రస్తుతిచేసినవిధములు బాగుగ గుర్తింపబడినవో, గత రెండు సంవత్సరములందు దీ యవ్యయమున పనిచేసిన వాడుకలు గాని జైలులో వున్న వారుగాని శ్రీ నాయకులుగాని, కాంగ్రెసు సభాధిపత్యము ను గ్రహించిన బాధములేదని చెబియాలదు. కాంగ్రెసు మహాత్ముల కాపమునకు గురియైనదని చెప్పకతప్పదు. ఈకాపమే మనవాస్తవతీర్మానము. ఈకాపమునకు మితి రాబోవు దేశంబుగ. కాపము పెట్టగల్గినాడేగాని మహాత్ముడు వచ్చినను మరలంపబడదని నానమ్మకము. ఏకైకతీర్కారకు సంబంధములేదుగనుకనే కాపమును జూచుచున్నదో, శుష్టి భగవద్వ్యక్తియగు అరవింద రెండుతప్పుగాంచి ప్రయోగకాపమునకుతలమునకు మరలంప గలిగిన వేరొండు వ్యక్తి చేతమున గానరాదు. కా నో వు దేశంబులలో కాపమువల్లము కాపాలక పోలీసుని హింసగాబాధి నకుంపబడినవచ్చును. దేవీపూజలవలన కాపమువల్లము కాపాలము. ప్రయోజనముమాట యిటుండే దేవీపూజలవలన ప్రమాదము నూడ కలదు. పురుష కాపమునకు పురుష సాక్షాత్కారమే బాధము గాని నేటి ప్రయోజనము లేదు. ప్రస్తుతమీ గాంధీకాపమును పోలగించుకొన నవయమున్న పిన్న దేశతాదాధిపతులు చాలవు. రాబోవు దేశంబులలో కాపమువల్ల మగుటకు దగిన పుణ్యఫలము గయోజ్యేత్రము నూడ నయిత్రమైనది కాన దేశీయలందరు కీర్తికపొంది కాపమువల్ల లగుటకు ప్రయత్నింపవలయును. దేశంబులలో భారతీయులందరు గయోజ్యేత్రమున చేతు నమయమున దర్శనమీయ అరవిందబాలును గూర్చి యాచార్యున జేసిన క్షేచయ. కాపమువల్లమగుటకు మార్గమిదియే! ఆచార్యులందరు చిత్తవ్రతుగముగ్ధుల ప్రత్యక్షమునను విఘ్నముగలుగును. అరవిందబాలు ప్రత్యక్షమునకునానని కొందరికి సంశయము గలదు. ఈమధ్య అరవిందబాలును దర్శించు నందఱును జరిగిన సంభాషణమును ఇట్టి ఆయన పద్ధతియు ప్రవాళాగ్రహములపట్ల పవిత్రయ నిష్పాధింపకపోయినను ప్రపంచదర్శనము కొంతాదును చూచుచున్నానని గుర్తించిన వెంటనే ప్రభాభివ్యమున పిన్న సమ్యక్తత రెండుట్లు స్పష్టము.

కాన భారతీయు లీ తిరుగుమును నోగొట్టుకొని కావదగు
తైపోక శాపవిమోచనకాలమును డిశంబరులో గయాక్షేత్రము
న ప్రత్యక్షమై మనశాపవిముక్తులగావించి శీఘ్రస్వగాజ్యప్రాప్తి
కి తిలన హేము లానన దన్వనముచ్చుటకు నాను అరవించబోయి
నూర్చి భారతీయులెల్లను తీవ్రతపమునరించి తపసిద్ధిని గాఢతు
గ గాక!

నందవేడు. } పరిమితి బగ్గన్న శాస్త్రి.
 5—9—22 }

అఖిలభారత కాంగ్రెసు
అజ్ఞోలంఘన విచారణ సంఘము

కలకత్తాలో నాయకులకు సన్మానపత్రములు

గొప్ప బహిరంగసభ

18 వ తేదీ రాత్రి కలకత్తానగరమున మిర్జాపూరుపార్కులో మిక్కిలి గొప్పబహిరంగసభ జరిగినది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు ఆజ్ఞోలంఘనసంఘ సభ్యులగు నాయకులకు కలకత్తానగరమునందలి భారతీయులు సన్మానపత్రములను సమర్పించుటకు సభజనబడినది. హిందువులు వహమ్యుడియులు జైల్లరేయులు మార్వాడీలు సిక్కులు మున్నగువారును కొద్దిమంది మితవాదులును చాలమంది స్త్రీలును ఆసభకు వచ్చిరి. నాయకు, సి. రాజగోపాలాచారి, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, వి. జే. పటేలు, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, హాకీం అబ్దుల్లాఖాను, అబ్దుల్ మజిదు బదాయీ, అమరేంద్ర ఆశ్రీ, మహాంతాశ్రీ, ఎస్ కమలారంజన్ య్యగార, ఐ. ఎస్. సాస్యలు, హరదయాలు వాగ్గాడ్గల్ మున్నగు సముఖులు సభకు రాగానే జయజయనినాదములు వినిపింపెను. అక్షరలను లాజలను పుష్పములను చందనమును కుసుమమాలికలను నాయకులచేరి చిల్లము హిందూమహమ్మదీయ, క్రైస్తవ, జైన్, బౌద్ధాది వివిధమతముల ప్రజలరక్షణియులగు నాయకులకు భగవంతుని తోడ్పడుగా కాయని వారాసీ రివ్య దించిరి. ప్రజలపక్షమున అట్టార్చి బాబూ కుమార్తెపద్మావతి ఖద్దరుబట్టవై ముద్రింపబడిన సన్మానపత్రమును నాయకులకు సమర్పించెను. పిమ్మట హాకీంజీ యువస్థానించెను.

హాకీం అబ్దుల్లాఖాను గారు

“భారతభండమునందన్ని కావ్యములలోన వంకరావ్యము ఆ గ్రంథానమును బడయక తిగి యున్నదిగాన స్వరాజ్యసంపాదనమునందును గూడ వంకరావ్యమే అగ్రస్థానమున వహించుట. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అసహాయోద్యమ విధానమును పూర్తిగాఁ జనుసరించుట ముందు కొంతపని జరుగవలసియున్నది. లాయడుబార్జిగారి కడ పటి యువస్థానము ప్రకటించబడిన పిమ్మట మిగిలినది కత్తు వారి ఫ్యూర్యు తొలగిపోయినది. లాయడుబార్జిగారి ప్రసంగమున మితవాదు లాక్షేపించెదరు గాన మితవాదులకును అసహాయవాదులకును భేదమంత హెచ్చుకాలేదు. మిగిలిన ప్రభుత్వముతో సంబంధమును త్యజించి మాతో (అసహాయవాదులతో) నేకీ భవించి దేశ సేవచేయుట అని మనము (అసహాయవాదులు) మితవాదులను కోరెదగును. మితవాదులు మనతో నేకీభవించిన స్వరాజ్యము తప్పక చేయవలెను. ఎల్లవారును కద్దరుబట్టలే ధరింపవలెను. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రిని పెంపుజేయవలెనని హాకీంజీ నడివెను.

నెహ్రూ పండితుడు

పిమ్మట నెహ్రూగారు రాంగ్లభాషలో నుపన్యసించిరి. ప్రస్తుతము మనదేశమునందలి పరిస్థితులను ఆజ్ఞోలంఘన సంఘములవారు పరిశీలించుచున్నారు. పరిస్థితులలో కలిగిన మార్పును బట్టి బావివిధానమిట్లుండవలెనని సంఘముల వారికి నూచించెదరు. విచారణచాలవరకు పూర్తియైనదిగాని వారినూచన లెట్లుండవలెనో మాత్రము నేనిపుడు చెప్పజాలను. ఒక్కటిమాత్రము సత్యము. అసహాయోద్యమమంతరింపలేదు. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి ప్రబలముగానున్నది. చాలమంది ఖద్దరుబట్టలే కట్టుకొనుట తగినదని గాన అసహాయోద్యమము కొంతమైన తగ్గలేదు. అసహాయోద్యమమునందలి దెట్టిమార్పును జగజగింపజేయు. విధానమునందు కొంతమార్పు కలుగవలెనని కొందరు కోరుచున్నారు. దానినిగూర్చి ఆలోచింపవలెనని. మనవిధానమున కొంతకొంత వలెనయో కొంత హెచ్చింపవలెనయో కొందరు కోరిన కోర వచ్చునని ప్రస్తుతపరిస్థితులను తొలగించుటకు అసహాయోద్యమ మొక్కటియే సాధనమని మాత్రమేదరు నంగీకరింపక తీరదు. అసహాయోద్యమమును త్యజింపవలెనని నూచించుట కి ఆజ్ఞోలంఘన విచారణసంఘముల కట్టి అధికారములేదు. అసహాయోద్యమ విజయమువలననే ప్రభుత్వపరాజయము భృతపడినది. లాయడుబార్జిగారి ప్రసంగమువలన మితవాదుల దుర్భుధు పూర్తిగా తొలగిపోయినది ఇక నైన మితవాదులు అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతము నవలంబించుట కింకను అదను మించిపోలేదు.

లాయడుబార్జిగారి ప్రసంగము

డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావుగారి అభిప్రాయములు

(గంటూరు స్వకీయవిలేజిరి కంటివార్త)

ప్రకాశంగారు చెప్పిన ప్రకారము నే దుదయమున (12 వ తేదీ) నేను దివానుబాదరు మోచర్ల రామచంద్ర రావుగారిని కందర్శించితిని. రావుగారి ట్టు చెప్పిరి. ప్రధాన మంత్రి ప్రసంగము హిందూదేశమున కంతకును అన్నిగోళము వలె వచ్చి పడినది. అతడా యువస్థానములో తెలిపిన విషయములనుబట్టి ఏ విధమగు స్వపరిపాలనమునగూడ మన కి య్యబడినట్లు నిరూపించుట కే పీలులేకుండ నున్నది. ఇండియా సివిలు సర్వీసువారికిని యితరులకును కలుగుచున్న యబ్బందులను గూర్చి అతడు నుడివియుండినవో మనకట్టి తొందరయునులేదు. అతడంతటితో విరమింపక హిందూ దేశమున బాధ్యతాయుతపరిపాలనము నేర్పరచుటకు సాధన మగు సంస్కరణ విధానమునకు మూలాధారమగు సిద్ధాంత మునే తొలగించునట్టి విషయముల నతడు నుడివెను. హిందూదేశమున పార్లమెంటుపద్ధతి గల పరిపాలకసంఘముల నేర్పరచుటయును మగల నితరదేశములవారిని నిరంకుశోద్యోగి వర్గముగా నియమించుటయును వారి నుండే అధికారమును ప్రోత్సహమును నెలకొల్పుటయును ప స్పష్ట విధ్యములుగా నున్నవి. ఇదిగరకు నిరంకుశాధికారుల యందున్న అధికారమున కొంతభాగమును బడయగలిగిన పార్లమెంటుపద్ధతి ప్రతిష్ఠాపనలు క్రొత్తసంస్కరణలట్లును ప్రకారము దేశమునందలి ప్రజల సుఖప్రాసంభవించినవి. ఈ సంస్కరణముల నేర్పరచుటవలన నిరంకుశోద్యోగుల అధికార మంతరించుట కాలక్షయమున జగుక తీరదని ఆవిధానమును నిర్ణయించిన మాటాగూ షెమున్నట్లుగా రెండింటి యున్నాయి. “ఏవర్గముతో నేను కల్పించుకొనెనొకటి ఏవర్గము యొక్క అధికారములను హక్కులను నేను గొప్ప గౌరవో అట్టివర్గము బ్రటిషు సివిలుసర్వీసు వర్గమే. ఎన్నటికిని గూడ వారి మాన్దద్యోత్యమును వారి సహాయమును భారతీయులు వదల వీలులేదు” అని యిపుడు ప్రధానమంత్రి నుడివెను. ఈ రీతిగా నిరంకుశోద్యోగులే సర్వాధికారములను వహించుచుండు నెడల క్రొత్తగా ఏర్పరుపబడిన శాసనసభల కట్టి అధికారము నుండదు.

ఈ దేశమున నిరంకుశోద్యోగుల పరిపాలనమే సాగుచున్నవో పార్లమెంటుపద్ధతి నేర్పడిన పరిపాలకసంఘముల అభివృద్ధి సాగినదే. అది అభిప్రాయమేమో ప్రధానమంత్రికే తెలియవలెను. 1917 ఆగస్టులో చేయబడిన ప్రకటనమునకు ప్రతి కూలముగనిపుడు చేయుటయే బ్రతుకుదేశపు రాజనీతిజ్ఞుల అభిప్రాయమనియు దానినే ప్రధానమంత్రి వెల్లడించెననియు స్పష్టమైనవో మన మెవ్వరినిచూడ నిందింపజాలము.

తమఅధికారమును ప్రతిష్ఠయును తొలగెననియే నిరంకుశోద్యోగులు హెచ్చుగా చింతపడుచున్నారుగాని ఆదాయమును జీతము ఖేంచెనలగుగూర్చి గూడ వారంతగా జగజగింపలేదనియే నా అభిప్రాయము. ఎవరెట్టి చిక్కిన ఖలు నడిపినను యిది యిట్లు జగి తీరవలసినదే. ఈ ప్రధానమంత్రి జలువలనిబట్టిని నిరంకుశోద్యోగులు సరిగా గ్రహించుకొనలేదు నేను నమ్మెదను. విధానమును మార్పుటకు సంకోచపడవలదు. అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతమును మాత్రము వదలవలదని నెహ్రూగారు నుడివెరి.

వంకరావ్య ఖిలాఫతు సంఘమువారు క్రద్ధగా పని చేయలేదని అబ్దుల్ మజిదు బదాయీగారు రాక్షేపించిరి.

పటేలు గారు

మితవాదులు కాంగ్రెసులో చేరుట యొక విశేషమని నేను తలంపను. లాయడుబార్జిగారి యువస్థానము వారి వాయ సాధమును నేలగూర్చి నను గూడ మితవాదులు ప్రభుత్వ పక్షమును వదలుదు రను నమృతము నాకేమియును లేదు. ప్రజల యందే మన మాధారపడి వారి నే కాంగ్రెసు సభ్యులనుగా చేర్చవలెను. ఎల్లవారును కద్దరుబట్టలే ధరింపవలెను. తిలకు నిధికి ధన మొసంగ వలెనని మనము బోధింపవలెనని పటేలుగారు నుడివెరి.

రాజగోపాలాచారిగారు

నాకు మితవాదులం దింకను నమృతము తొలగలేదు నిజముగా వారు మనపక్షముననే యున్నారు. వారి మనస్సులు మనపక్షమునందే యున్నవి. గాన వారి నాహ్వానించుటకు నా కట్టి సంకోచమును లేదని రాజగోపాలాచారిగారు పలికిరి.

ఇండియాలోని యుద్యోగములకు విదేశీయులను నియమించుటను గూర్చిన ప్రస్తుత విషయములు ప్రధానో బాత్తుగా తెలియజేయు అతని పలుకుల కలన కెల్లమగుచున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగములను భారతీయులకే యియ్యవలెనను రీత్యా నమున యిండియాకానసభ వారే ఆమోదించిరి. ఇకముందు అఖిలభారత ఉద్యోగిశాఖల ఏర్పాటును గూర్చి యిండియా దొరతనమువారుగూడ నాలోచించుచున్నారు. ఒక్కొక్క రాష్ట్రములోను ఇంపీరియలు ప్రొవిన్స్ లు ఆనుభేదము లేకుండ ఒక్కొక్కోగి వర్గము నే పుంచదగు నని రాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారు కొందరుగూడ నంగీకరించినవియు అంగ్లదేశము వారివాయుద్యోగములకు నియమించుట గూడ కొన్ని శాఖలలో నిలిపివేయబడినవియు కూడ తెలిసి డి. వి. సి. ఎస్ ఉద్యోగములకు గూడ ఆంగ్లేయులను నియమించుట ప్రస్తుతము నిలిపివేసి 100 కి 50 వంతున పూర్తిచేయుటకు భారతీయులనే ముందుగా వి. సి. ఎస్ పదవులకు పెట్టనే నియమింపవలెనని వ్యవస్థాప్తములలో వ్యయములను తగ్గించు సంఘమువారి ఎదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు కొందరు వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగులే చెప్పిరి. ఇట్టివో వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగులెప్పటికిని యారీతినే అధికార స్వాతంత్ర్యములను గలిగియుండురని మరల నిపుడు లాయడుబార్జిగారు తెలుపుటను బట్టి చూడ నీవిషయమున ఇండియా దొరతనమునకును బ్రిటను దొరతనమునకును అభిప్రాయభేదము కలిగిన స్పేర్షడుమన్నది ఇండియా దొరతనమువారు భారతీయుల అభిప్రాయమునే ఆమోదించినట్లు తెలుచున్నది. ప్రధానమంత్రి యిండియా దొరతనమును గూడ సద్భిక్షించినట్లుకని ప్రసంగమువలన కెల్లమగుచున్నది.

మున్ముందు రీడింగు ప్రభువును రాజప్రతినిధిదవనండి తొలగింప వలెనని మార్చింగుపోస్టు చేసిన నూతనవలన యారెండు దొరతనములకును సంఘర్షణము కలిగిందని మరొక స్పష్టమగుచున్నది. మాంటాగూగారు యిండియామంత్రివ్యయము వదలిన పిమ్మట అంగ్లదేశమున భారతప్రతిష్ఠలవ్రాబట్ట మేర్పడినది. అట్టి పిడి వాదులను సంతృప్తుల చేయుటకు మంత్రివర్గము వారు బాగుగా నాలోచించి నిర్ణయించిన యిండియా పరిపాలనా విధానమునే లాయడు బార్జిగారు తన ప్రసంగమునందు వెల్లడించెనని నే నూహించుచున్నాను.

లాయడుబార్జిగారి ప్రసంగమువలన భారతదేశమునందు గొప్పవిషమస్థితి యేర్పడినది. ప్రజాభిప్రాయమును దృఢపరచుటకు శిష్టుకాలమున జరుగవలసిన కావ్యమునుగూర్చి అన్ని రాజకీయకక్షలవారును యిపుడు బాగుగా నాలోచింపవలసియున్నది. ఇండియాను నివిలుసర్వీసు యుద్యోగుల భావిస్థితిని గూర్చి బ్రిటను దేశమునందలి అండగ్లాడు్యు ఏటులకు ప్రైర్యమును కలిగించు నుద్దేశముతో గూడ లాయడు బార్జిగారిటుల చెప్పియుండవచ్చును. రాజకీయసంస్కరణ విధానమును గూర్చి బ్రిటను దేశపు విశ్వవిద్యాలయముల వారికి బాగుగా తెలిసియే యున్నది. భారతదేశమున స్వపరిపాలనావిధానము నేర్పరచింపుడు వి.సి.ఎస్.ఉద్యోగుల అధికారస్వాతంత్ర్యములు. వెనుకనున్నట్లు యిముం దుండబాలగని వారెరుంగుదురని నేను తిలకువంఘమున సభ్యుడనుగా వాదేశన సంవాతముచేయుటవలన స్పష్టముగా చెప్పవలెను. అట్టివో వారి కట్టిసంతృప్తము తొలగించుటకే లాయడుబార్జిగారి ట్టుపన్యసించినవో ఆమునకోరిక యీదేరబాలయ బ్రటిషు రాజనీతిజ్ఞుల వాదానములం దింకను భారతీయులలో ఎవరెక్కిన కొంతవిశ్వాసము మిగిలి యున్నవో లాయడుబార్జిగారి ఉపస్థానముతో ఆ రకంతుయునగూడ నంతరించినపుట నిశ్చయము. హిందూదేశమునందు స్వాతంత్ర్య సంబంధమగు నాందోళనమునే నమ్ముకొనియున్న వారి విశ్వాసముగూడ నీ యువస్థానమువలన దుష్టల మగుచున్నది.

ప్రస్తుతము ఏర్పాటు చేసినటులనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారికార్యాలయములు అట్టోబరు 30 తేదీని డిల్లీలో మరల ప్రారంభమగును. అదటనే ఉంచెదరు. నవంబరులో త్వరలోనే రాజస్థేజీపు ఎన్నియైన జరుపుట కింత ముందుగా కార్యాలయములను డిల్లీలో నెలకవలసి కచ్చిత దనుకొనుచున్నారు.

మొన్నవారు అట్టోబరు 1 తేదీకి సిమ్లాకు వచ్చెదరు. రాజప్రతినిధిగారి ట్టుల ఆతిథ్యమును బొందెదరు.

వచ్చే నెలలో వింబర్లెక్ ప్రభువు ఇండియాకు వచ్చు సంకతిగూర్చి సిమ్లాలో ఏమియు తెలియలేదు.

వి. పి. సి. 877 నెక్తుక్రింద లెప్పెనెంటు అర్వింగు బ్యాంక్లిగారిమీద లేబడిన నేరము బ్యాంక్లి భిన్నాభిప్రాయమును జూపుటచే వ్యాయమూర్తి మూకర్తగారు నేరమును త్రోసివేసిరి. ముద్దయ శత్రుసాక్ష్యమునుగూడ లేలేదు.

దేశీయ వార్తలు

అఖిల భారత ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘ నాయకులు

కలకత్తాలో సన్మానపత్రముల పంపింపుట - గొప్ప బహిరంగ సభ - నాయకుల ప్రసంగములు
హాజీరి అజ్ఞులుభావనగా చువవలసియుండు

దేశ బంధు చిత్తరంజన దాసుగారు

కలకత్తాలో పౌరులు సన్మానపత్రమును సమర్పించుట
కార్పొరేషను అధ్యక్షులు ముల్లికుగారు దాసుగారిని ప్రశంసించుట
సభియాండు మ్యూనిసిపాలిటీకి - ప్రాథమిక పాఠశాలలను ప్రభుత్వమువారు మరల వశపరుచుట
రాజమండ్రిరమునుండి తేలిపోవలెనని జమీందారు జేశాయిగారికి దొరతనమువారు వ్రాయుట
జేశాయిగారు నిరాకరించుట
సబర్జన్ల చెరసాలలో సవార్కుగారికి చాల బబ్బుగా నుండుట

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

లాయను బాడ్జి గారి ప్రసంగము
డివాను బహదరు మోచల్ల రామచంద్రరావుగారి లేఖ
గుంటూరుమండల కార్పొరేషను కార్యసంఘసభ - బాపట్లలో జరుగుట

దేశ బంధు చిత్తరంజన దాసుగారు

కలకత్తా సగరమున సన్మానపత్రము

ఎస్. వి. ముల్లికుగారు రథ్యక్షత వహించుట

12 వ తేది సోమవారమున కలకత్తాలో గొప్ప బహిరంగ సభ జరిగినది. కలకత్తా మ్యూనిసిపలు కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు ఎస్. వి. ముల్లికుగారు రామచంద్ర రామచంద్రరావుగారిని ప్రశంసించుట. చాల సుందరి మితవాదప్రముఖులును అసహాయవాద ప్రముఖులును వచ్చియుండిరి. ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘముల సభ్యులకు పండిత మోతీలాలు స్పీచర్లు, డాక్టరు అప్పారావు, సి. రాజగోపాలాచారి, ఎస్. కమలారాజయ్యగారు, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు రాగానే జయజయధ్వనులు చెలరేగును. కంఠనివాదములు మోగెను. పుష్పవర్షములు కురిసెను.

నంగభామలో ఉద్ధర నిట్టపై ముద్రింపబడిన సన్మాన పత్రమును ముల్లికుగారు చదివి దాసుగారికి పంపించిరి.

స్వాగతము

"స్వాగత మోహోస్వాగతము; దేశబంధువా స్వాగతము; చిత్తరంజనా స్వాగతము; కంగరాష్ట్ర, కంగ్రెసు చిత్తరంజనా స్వాగతము; మహా దార హృదయ! కలకత్తా క్రైస్తా! కీర్తి చరిత్రా స్వాగతము. మహాదేవా! క్రియానిరూపకప్రభుత్వా స్వాగతము; మేము మీకు స్వాగత మెఘించుచున్నాము. మా సమఖమునకు రమ్ము అన్ని స్వర్ణమును కళంక మురంపబాలకటు రాతిపై నరగదీసి నను శ్రీచందనపరిమళము తొలగునట్లు విదేశపరిపాలక నిర్బంధమున భిక్షవీరు సహజమహత్వ మినుమంటిమైన కొరంతపద తేను." అని సన్మానపత్రమును ముద్రింపబడెను.

ముల్లికుగారు

"నేను రాజకీయములందు సంపూర్ణముగా దాసుగారిలో శేషింపింపబడుచున్నను దాసుగారి సహితు కానందించువారి లో శిష్యాత్వము. దాసుగారు మానవాధిపతిని శిష్యులకప్పును. మానవాధిపతియన కత్తిరంతాతీత మగు స్థానమున దాసుగారు నున్నాడు. దాసుగారు కారాగృహమున కేళిటవలన కారాగృహము పవిత్రదేశమైనది. ఇట్లు దాసుగారు నిదారహర్షమును మాత్రమే పదకొండు వేల మంది దాసుగారి హర్షము ననుభవించి భక్త్యంతరం జెందిరి. చిత్తరంజనదాసుగారి తండ్రిగారు నాకు కొంత సొమ్మును బాకపడి యుండిరి. దానిని తీర్చునలసిన బాధ్యత దాసుగారి కయిమార్చుమొదలు. అట్లుండెనుగాని దాసుగారు నాకు తన తండ్రిగారి రిక్యవలసిన బాక మొత్తమున కింకల వృద్ధులను వెక్కిరిచి విడిచి వేల గూ పా య బాక మ్మన ట్లు బాంకి కారిపై చెక్కువారి దాని నొకసారు వాకంపిరి. దానింగాంచి నపుడే దాసుగారి యాదార్యమును కిత్తిభక్తియును నాకు సంపూర్ణముగా విడిచివచ్చెను. దాసుగారి ముఘ్యయ్యమును కలిగింప వేసెదమును. దాసుగారి కుమారుని అర్రుచేసిరి. భార్యను అర్రుచేసిరి. దాసుగారినిగూడ అర్రుచేసిరి. దానిని నిశ్చయమైనది.

అట్టిశిష్యాగూడ దాసుగారు కొంచెమైన నలంపలేదు. చూచాచోయోవారు లగు చిత్తరంజనదాసుగారి వంటి వాసులు సహాయమునకే ఏదేమియందైనను ప్రజలు చూచుదశను వ్రాపింప గలుగుదురు. దేశబంధువా మిత్రుడైచేసిన బురుజును తీర్చ వలెను పరిష్కారంజరంగము. దేశమాతృ సమారాధనమునం దేశ కృగచిత్తుల రగుటకు కావలసిన మి వి వి స్మయ ప్రేమ మీ నిరుపమాన స్వార్థ త్యాగము, మహా ధర్మము మీదండెన కేళిలిది నీదలకు మీరుండెదమునే సంతతా వాసముగ నొనర్చుబాలిన మీ మహానాం స్వభావము మున్నగు నవియే ఎల్లమానవులను ఎల్లజాతులనుగూడ ననుసరింపదగిన ఘనాశ్రయములు. మీకు సంపూర్ణాయురారోగ్యైశ్వర్యముల నొసంగవలెనియు మీకు తాపోసంగిన ఘనాశ్రయములను వెంబడించి వానిని చరితార్థ మొనరింపవలెననియు మేము మహా పూర్వకముగ సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాము" అని ముల్లికుగారు నడిచిరి. కుదేమాతరం గాంధీ మహాత్మ్యకీర్తియు, దేశబంధుకీర్తియు అను జయజయధ్వనులు చెలగుచుండ సన్మానపత్రమును దాసుగారికి సమర్పించిరి. పిమ్మట పండిత శేషారావు, కమలారాజయ్యగారు, రాజగోపాలాచారి గారుగూడ దాసుగారిశేషింపన ప్రశంసించుచు సువర్ణసించిరి.

శ్రీయుత దాసుగారు

పూర్వము నాకు రాజకీయములందు సమృద్ధమే కలదు. కాంగ్రెసున కేళియు రాజకీయములే ప్రధానముగా నున్నపుడు నేను కాంగ్రెసున కడనొంటియేయుండిరి. గాని భారత విభాన వాగరకతలకు కాంగ్రెసుచెరులలో ప్రవేశము కలదుగానే నేను కాంగ్రెసులో చేరితిని. నాకు పాశ్చాత్యులవై (యూరోపియనులు) నెట్టిస్వేమమున లేదు. వారు తమ కనకాలకు విభానమును వాగరకతను అభ్యసించుటకు నాకట్టి ఆక్షేపణ యుండలేదు గాని భారత దేశ వాసులు తమ కనుకలకు విభానమును వాగరకతను వృద్ధిపొందించుటకు పాశ్చాత్యులట్టి అభ్యంతరమును కలిగింపరాదు. అపుడే భరత దేశ సంకల్ప మొదెను. ప్రపంచమున భరతభండము వెనకేర్పకలసిన కార్యము సఫలమగును.

స్వాగతలేఖవార్తలు

శ్రీమతి మాతా కన్యబామ్మ (గాంధీజీ), ముల్లికుగారు (వివాహవాదు), విజయరావుదాసాచారి (సేలం) వ్రాసి, శ్రీశ్రీ (బాంబాయి), స్వామీ విశ్వారంబు (నరంపూరు-కంగరాష్ట్ర) యొక్క గాంధీగారి పేరి వ్రాసియుండు దాసుగారికి స్వాగత మొనంగుచు తిండివార్తల నందిరి.

హాజీరి అజ్ఞులుభావనగా

వీరు ఖైదుపూరు మిగు (సంస్థానాధిపతి) గారికి శిక్షియేయుటకు వైద్యులూరు కేగి ఆటరెండు గోజులుండి ఆటనుండి 12 వ తేది కలకత్తా చేరిరి.

సింధుఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము

ఈసంఘమువారు నివారణపూర్తిచేసి నివేదికను వ్రాసిరి. దానిని కలకత్తా సగరమున సంఘమువారికి సమర్పించుటకు సింధు సంఘకార్యదర్శి కలకత్తాకు వెళ్ళెను.

సవార్కు సోదరులు

జ్యేష్ఠునకు చాలబబ్బుగా నుండుట

అనామదాహాడు సుబ్బరత్నచోసాబలానున్న సవార్కుగారు (జ్యేష్ఠుడు) చలాంకికోశ (ఇంటెన్సివిటీ) వాళమున కల మేర్పడినందున నతనిని చూచుటకు కడసారి తమ్ముడవడికివచ్చి మరయొకవైద్యునిచే చికిత్సచేయించుట కనుమతి నిడువరలెనని ఇనస్పెక్టరు జనరలుకు తిండివార్త నంపెను. మేమే వైద్యులకు చికిత్స చేయించుచున్నామని ఆయుర్వ్యాసి తిండివార్త నంపెను.

నడియాడు మ్యునిసిపాలిటీ

విజయము

పాఠశాలలను మరల వశపరుచుట
బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనము
సెప్టెంబరు 1 వ తేదీనుండి ప్రాథమిక పాఠశాలలను మరల నడియాడు మ్యునిసిపాలిటీకి వశపరుపవలెనని బొంబాయి పోరతనమువారు తీర్మానించిట్లు తెలిపినదిగాన దానినిగూర్చి ఆలోచించుటకు సభ జరుపబడునని అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

అజీరు కాంగ్రెసుసంఘము

ఒకరు 12000 హరించుట
బహిరంగసభలో నతని నిందించుట
రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు లెక్కలను బట్టి చూడ గారు (మేరు ప్రకటన సంఖ్యించిరి) 12000 హరించెట్లు తేలింది. ఇది చాల అక్రమమని ఆగ్రహపూరితులై అజీరుపూరు లీసభలో నిరసించుచున్నానని అజీరులోజరిగిన బహిరంగసభలో తీర్మానింపబడెనని 11 వ తేదీని అజీరునుండి వచ్చిన తిండివార్త తెలియుచున్నది. (ఆ. వెను.)
జమీందారు గోపాలాను
అంబాదాసు దేశాయిగారు
రాజమండ్రిరమును విడిచిపోవలె ననుట
దేశాయిగారు నిరాకరించుట
బొంబాయి దొరతనమువారు శ్రీయత గోపాలాను అంబాదాసు దేశాయి (గుజరాతు సంస్థానాధిపతి) గారి సంపాదమును వశపరుచుకొని ఆ సంస్థానమును పరిపాలించుట కోర మేనేజరును నియమించిరి. ఆ మేనేజరు నిరసించుటకు ధానీ లోని రాజమండ్రిరమునుండి తేలిపోవలెనని దేశాయిగారికి వ్రాయగా దేశాయిగారు నిరాకరించిరి.

భిలాభతు ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘము

కలకత్తాకు వచ్చుట
ఈసంఘమువారు 12 వ తేదీని కామిల్లానుండి కలకత్తాకు వచ్చిరి. 13 వ తేదీని కొండల సాత్యమిచ్చిరి. 14 వ తేదీని సంఘమువారు కలకత్తానుండి పాట్నాకు బయలుదేరుదురు.

గుంటూరు కాంగ్రెసు

కార్యసంఘసభ

శ్రీయుత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి అధ్యక్షత హాజరు నిచారణ

శ్రీయుత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి అధ్యక్షత క్రింద బాపట్లలో 13 వ తేదీని గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభ జరిగినది. కొన్ని గ్రామములవారును కొందరు వ్యక్తులును ఆపరాధిపాలిను నుండుమున వెల్లింపకక్కలేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరిగాన విధింపబడిన పన్ను భారతీయు లందరనుగాని లేక ఆంగ్లంబందయుగాని భరించుటకు తగిన ఏర్పాటులను చేయవలెనని ఆంగ్లరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారి సీసభవారు కోరుచున్నారు. ఇందులకు శ్రీయుత రంగయ్య వాయడు డాక్టరు రామనిర్మలరావుగారు పల్నాడుకు వెళ్లి నివారణచేసి త్వరగా వివేదికమును పంపవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించిరి. అను తీర్మానమును నురకొన్ని తీర్మానములును ఆమోదింపబడెను. (గుంటూరు స్వరీయవిలేఖరి)

వల్లూరి నారాయణరావుగారి విమంధల

బంగ్లోలు అసహాయవాదులలో ప్రముఖుడగు వల్లూరి నారాయణరావుగారు ప్రమాదం నిమ్మలచే వెలసాలనుండి కదలిరి తెలియుచున్నది. (గుంటూరుస్వరీయవిలేఖరి).

గొప్ప కలవరము

ట్రంకు పెట్టెలో శవము

దిల్లీ, ఆగస్టు 18:—దిల్లీ రైల్వే స్టేషనులో వాహనాదుడి ఢిల్లీకి పోవు 7 వ ఎగువ బోవు రైలుబండి వచ్చిన ఒక గంటకు రైల్వే పోలీసు గారు ఒక ట్రంకు పెట్టెలో ఒక శవము జూచిరి. దీనిని జూచిన తోడనే గొప్ప కలవరము బయలుదేరినది. ప్రయాణికులు ఏదైన సామానము మరచిపోయిన దానిని వెదకు ఆచారము చొప్పున పోలీసు వారు శవంపై పరీక్ష చేసి పెట్టెను బయట గల్గివట్టియు బూడిదరంగుల టిక్కెట్ల ట్రంకు పెట్టె మూడవతరగతి ప్రయాణికుల బండిలో కనబడినది. పోయిన సామానము నందు కార్యాలయ గదిలోనికి ఈ పెట్టెను గొంపోయిరి. కాని కుళ్లిన వానయ్య, ఒక మోస్తరు ద్రావకము, పెట్టెలోనుండి కారుటయు నాడ పోలీసువారు ఆమూనాపడిరి. పెట్టెను పగులగొట్టిరి. లోపల ముఖము ఆంధ్రుల పట్టుపంజరతోనున్న హైందవ యువకుని శవము కనబడినది. శవమునాడ శ్రీచందుని శవమునలే నున్నది. శరీరముమీద ఎడమకు గాయములు కనబడలేదు. చర్మము నునుపుగానే యుండుటచే యెవరో ఈ యువకుని ఈ శవము దొరికిన 24 గంటలలోపుగ జంపియుండునని యూహించిరి. శవ పరీక్షకు వైద్యులయమున కంపబడినది. ఇంకను విచారణ జరుగుచున్నది.

లాహోరువలంటీరుల కేసు

ఈ కేసులో కేసు కేసున మరెవ్వరికిని చెబి యొక ఏడు కలిగితిమి నేనుగదా. నేనొకడు బామినని విచ్చినందున వానిని వదిలివేసిరి.

కనిగిరి డి. మునసబు కోర్టులో

జి. పి. నెం 82/1922 ను (287)

పిటివనరు:—గొడుగులూరి బసవప్ప మైసలు ఆయినందున

గాడియన్ కాశీపు పిచ్చివాయుడు.

కవులకు పిటివనరు:—1. గొడుగులూరి నరసయ్య, 2. ఆరానయ్య.

వెల్లూరిజిల్లా కనిగిరి తాలూకా వీరభద్రాపురం గ్రామం లో 5-7-1921 నకు చెందిన టేటు గొడుగులూరి కొండయ్య కు పిటివనరు కుమార్తెలను వారసున్న ఆయినందున నరస కొండయ్య యొక్కకు సంబంధించిన బాకీలు రాబట్టుకొనుట కు పిటివనరుకు వారసు సర్టిఫికేటు దయచేయవలసినదనిగా కనిగిరి డి.మై.ప్ర. మునసపు కోర్టులో పిటివన్ గాఖాల్ చేసి వున్నది. ఆ ప్రకారం పిటివనరుకు సర్టిఫికేటు యిచ్చుటకు ఏదైనా అడ్డపాలు యున్నాయనల కోర్టువారికి నునది చేసుకో గలందులకు 2-9-1922 నకి వాయిదా వేసివున్నారు. గనుక యెవరికైనా అడ్డపాలు వున్నాయనల ఆలోచనా స్వయముగా గాని ప్లీడరువారాగాని హాజరు తెలుపుకోవలసినది.

పి. వెంకటకృష్ణయ్య,

కనిగిరి, 9-8-1922

వాకలింపు పేదరు.

చెన్న పురి బజారుధరాలు

ఆగస్టు 14-వ తేది సోమవారము.

(1) ధాన్యములు

దీనినూలు బా 1-కి 16 మెయిల్ 18 గజకు

చింతామణి	చింతామణి	18-8-0	14-0-0
మొలక	మొలక	16-8-0	17-0-0
దిల్లీ	దిల్లీ	15-8-0	16-0-0
గారులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	10	8-0
సున్నలు	"	26-8-0	27-0-0

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి 195 ర. 6	18-8-0	15-0-0
సెనగలు	"	14-8-0	15-8-0
సెనగలు	"	14-8-0	15-0-0
మినుములు	"	15-8-0	17-0-0
ఉలులు	"	10-8-0	11-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నూనెలు	బా 1-కి	ర. 180-0-0	ర. 18-0-0
నెయ్యి	చ 1-కి	ర. 18-0-0	ర. 22-0-0
కొండాపురం	చేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	62-0-0	62-8-0
యెర్రపప్పు	చ 54-0-0	55-0-0	
చేరు సెనగనూనె	గానగ బా 1-కి	ర. 180	మినుమునూనె 125
చామనూనె	బా 1-కి	ర. 128-0-0	129-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చామపసుపు	బా 1-కి	ర. 89, 40	
కూరపసుపు	"	ర. 105-0-0	
మిరపకాయలు	(గుంటూరు) బా 1-కి	ర. 28-0-0	
గుంటూరుపాముకట్టు	నీలిమందు మణుగు 1-కి	ర. 50, 55	
కాశీపానీ	పాముకట్టు మణుగు	ర. 70, 75	
బెల్లము	బా 1-కి	ర. 16, 17	
పొడిచి	చింతపండు	ర. 11, 12	ర. 17, 19

(5) ఇనుము

పట్టాలు	రఖం బా 1-కి	ర. 35, 36-0-0	
చదరం	"	ర. 37-0-0	
రవుడు	"	ర. 36-0-0	

(6) లోహములు

కంది	103 రులంకు	ర. 98-4-0	
బంగారము	రులంకు 1-కి	ర. 26-8-0	
సవన	1-కి	ర. 17-1-6	
ఇర్రడి	బా 1-కి	ర. 325-0-0	
కాగి	డిబ్బ	ర. 360-0-0	

(7) సింగులు

సింగం	మార్కు 20 డిక్రీలు	అంతకు పిసా	100
డిబ్బ	16	డిబ్బ	87-0-0
కోట్టి	క్రీస్తుడు 20		108-0-0 105-0-0

బాబులివప్రసాదసింగుగారి ఆగస్టు 10వ తేదీని ఆర్డరాతివేళ ఆజీవులలో బాబులివప్రసాద సింగుగారిని అరెస్టుచేసిరి.

అజీవులలో శిక్షలు

అజంగరుమండల కార్మికులు సంఘకార్యదర్శులు భవానీ ప్రసాద శ్రీకృష్ణ బలదేవ చౌబులుగార్లకు చెరి యొక యేడు శిక్షలు వేయబడినవి.

వాతావరణ స్థితి

1922-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల 14-వ సోమవారము.

	గ్రీష్మ	అర్ధగ్రీష్మ	అర్ధశీత	శీత	వర్ష
	గ్రీష్మ	అర్ధగ్రీష్మ	అర్ధశీత	శీత	వర్ష
అత్యంత ఉష్ణము	80.2	71.7	8.85	86.55	...
అత్యంత చల్లము	82.0	74.5	2.10	42.44	1.28
సగటు ఉష్ణము
తేమదశ	88.6	75.8	0.15	54.82	6.92
వాతము	87.5	78.5	0.02	84.81	2.24
వాతము	92.9	76.3	0.85	15.04	1.22
వాతము	79.7	68.8	0.06	34.1	4.09
వాతము	97.9	79.4	0.02	6.00	5.46
వాతము	95.8	80.2	0.04	10.25	2.68
వాతము	98.1	82.0	...	8.87	4.89
వాతము	97.5	83.1	...	10.18	1.84
వాతము	101.2	83.6	...	3.84	1.77
వాతము	99.2	79.3	...	6.70	1.35
వాతము	100.3	7.4	...	7.13	1.18
వాతము	96.5	74.3	...	1.83	0.86
వాతము	90.8	78.6	...	6.08	0.58
వాతము	95.8	78.4	...	2.35	...
వాతము	86.1	72.0	0.81	18.05	1.62
వాతము	88.2	74.6	...	30.90	2.45
వాతము	84.0	76.8	...	62.56	3.89
వాతము	8.8	5.5	0.12	87.22	12.48
వాతము	85.9	5.5	0.12	9.79	5.42
వాతము	70.2	61.6	0.86	83.53	0.84
వాతము	84.7	75.2	0.74	83.98	3.99
వాతము	88.4	75.2	0.88	83.12	...
వాతము	85.1	77.8	0.01	59.49	8.66
వాతము	91.6	71.2	0.08	7.13	7.02
వాతము	96.0	78.1	...	5.28	5.80
వాతము	97.3	74.1	...	1.58	3.85
వాతము	94.5	78.9	...	0.62	4.13
వాతము	96.0	72.6	1.28	3.63	6.95
వాతము	101.7	80.0	...	4.95	4.50
వాతము	81.0	64.1	...	6.70	5.88
వాతము	84.9	65.6	...	6.88	2.44
వాతము	65.7	51.9	...	10.55	1.49
వాతము	68.5	50.2	...	11.64	5.89
వాతము	90.3	71.1	...	2.46	0.31
వాతము	98.8	79.2	...	11.67	1.80
వాతము	94.7	78.1	...	12.52	12.69
వాతము	99.9	78.5	...	1.80	2.06
వాతము	99.0	72.3	...	4.30	2.22
వాతము	99.2	77.7	...	4.81	0.18
వాతము	0.25	0.82

డక్కను, పెంటలు, దక్షిణములందు వర్షము స్వల్పముగ నుండెను. మిగిలిన ప్రదేశములం దొకమాదిరిగ నుండెను. పశ్చిమతీరము, సర్కారులం దార్ద్రత యధికముగ కలదు. మిగిలిన ప్రదేశములం దొకమాదిరిగ కలదు. సర్కారులం దెడమింతిగను. దక్షిణమున చాచ్చును. మిగిలిన ప్రదేశములం దెడమింతిగను.

బంగారీ భారమున సుత్తమున ఒకమాదిరి తుపాను గల గను. మదరాసున కుత్తరమున వర్షము గురియయ్యెను.

ఎస్. ఆర్. యు. సామ్రాజ్య.

వాతావరణ కార్యక్రమము.

గుజరాతు మ్యూనిసిపాలిటీలు

ప్రభుత్వవర్గము

ప్రజాబంధము

అనామవాచకము నూనెను మ్యూనిసిపాలిటీలవారు తన వాత కాలము ప్రభుత్వ వ్యవస్థలకు పంపి ట్టింనుట కంగీకరింపనందులకు గౌరవము వారు ఆరెండు మ్యూనిసిపాలిటీలకు వర్తించుచి గుజరాతుల చాలమ్యూనిసిపాలిటీలు చాల నెలలనుండి తమవారతాలకు ఉపాధ్యాయులకు శిక్షములనే యిచ్చుకుండిరి. వారిని దొరతముగా తల కొలికింపలేదు.

డిప్లొమా పొందిన ఆయుర్వేద చికిత్సలను, చెన్న పురి S. K. P. D. ఆసుపత్రియందు ప్రధాన డాక్టరును, నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యా పీఠ విద్యార్థి శిలురుగాను నుండు ఆయుర్వేదభూషణం పండిత యం. దొరస్వామి అయ్యంగారే,

A. K. A. C. వారి (964-3497)

ఆయుష్వరసాయనమ్

బలవర్ధకమగు దివ్యోషధము

ఆయుష్వము, రక్తశోధకము, ఓజస్వము, స్వాస్థ్యము, బల్యము, వ్యవస్థము, మేధ్యము, ప్రసవము, ఉద్దీపకము మొదలైన విశేషగుణములు ఈ ఒక "ఆయుష్వరసాయనము" కలదు గనుక పాండుగోగము, చలిజ్వరము మొదలైన వ్యాధులచేత వచ్చు బలహీనత, రక్తహీనత, పక్షవాదము, స్వాదీయగోగములు, తీయగోగము, భాతునష్టము, శిశ్నాదము, మలబంధము, అజీర్ణము ఈ వ్యాధులు నిశ్చయముగ నివృత్తియగును. శ్రీలు గర్భము ధరించియుండునపుడు ఆయుష్వరసాయనము కొంతకాలము క్రమముగ నెంచించి తల్లికిని గర్భముననున్న బాలబిల్లము కలుగును. భాతువుకిని కలిగించును. బలహీనమైన బాలురకు ఆహారములతో ఇచ్చుటకు మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఆయుష్వరసాయనము. వర్షకాములను హరించును. సగవ్యాధులకు ఇదే ప్రత్యేక ఔషధము మహాగోగులకు ముఖ్యరసాయనము. నీ 1-కి 80.0

ఆర్యభౌషధశాల, 7. ఆదియప్ప మొదలివీధి, వేవేరి, మదరాస్.

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

దుండుభి సంవత్సరాది సంచికలు తయారగుచున్నవి. కాగానే వారములో పి. పి. మూలముగా పంపగలము. చందాదారులు వ్రాయ నవసరము లేదు. అక్కర లేని చందాదారులు తమ చందా నెంబరు నుదాహరించుచు ఆ సంగతి తెలియ కేగు గోరు చున్నాము. అనవసరమైన పి. పి. ఖర్చులు తప్పను. సంపాదకుడు.

ఆంధ్రపత్రిక

1922 సం॥రం ఆగస్టునెల 14-వ తేది

సోమవారము

విశ్వవిద్యాలయ శాసనము

గతించిన రెండు వారములందును చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ శాసనచర్చతో నిండినది. శాసననిబంధనలను శాసనోపయోగములను నాయకులు చర్చించుచుండిరి. వార్తాపత్రికలయందును సభలయందును నీ చర్చయే ప్రధానాంశముగ నుండెను. విద్యాశాఖాంగమంత్రి గౌ. పరశురామ పాశ్చిమగారి యభిప్రాయములను శాసనమే తెలుపుచున్నను శాసనప్రయోజనములకు తెలుపుటకును సమర్థించుటకును శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు చాల శ్రమపడిరి. శాసనమునకు ప్రధానోద్దేశము ప్రస్తుతము కఠిన్మూల మైన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమును విద్యాశిక్షణ విద్యాలయమునకు మార్పుట యని శాసనము తెలుపుచున్నది. విద్యాలయములకు విద్యను నేర్పుట లక్ష్యము గాని పరీక్షలను జేయుట లక్ష్యము గాదని యందఱకును తెలిసియున్నది. ఈ లక్ష్యమునందు భేదాభిప్రాయ మెవరికిని లేదు. కాని ప్రస్తుతము వ్యావకమునం దున్న మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము నీస్థితికి పూర్వపుటందు గల సాధకభాదకములే విచారణీయాంశములు. మొన్నను సి నేటుసభయందును నీ విషయమే చర్చాంశముగ బరిణమించినది. శాసనము ప్రస్తుతము చెన్నపురియందు గల కళాశాలలు సాశ్రయవిద్యాశిక్షణవిశ్వవిద్యాలయముగ నేర్పడవలయు నని శాసించుచున్నది. ఈ విశ్వవిద్యాలయము మూలంగాముగ నుండగలక. చెన్నపురియందును పూర్వదేశకళాశాలలను సాశ్రయ విశ్వవిద్యాలయముగ నేర్పరచుట కేవిధమైన యధ్యంతరములును నుండజాలవు. చెన్నపురియందలి పూర్వదేశ కళాశాలలను మూలవిశ్వవిద్యాలయముగ నేర్పడినపుడు రాష్ట్రములకు మిగిలిన కళాశాలలపై యేమగునో అది దీని విచారణములకు నెలులుండగలవో విద్యామంత్రియును సమర్థులు రామలింగారెడ్డిగారును తెలివియుండలేదు. మద్రాసునకు నెలువలనున్న కళాశాలల కిప్పుడే మద్రాసునందలికళాశాలలకు గల ప్రతిపత్తి లేదు. వందలమందివిద్యార్థులు వ్యయప్రయాసముల కోర్చి చెన్నపురికి విద్యాభ్యాసమునకు వచ్చుచున్నారు. కళాశాలలందు స్థలము లేకను వసతులు లేకను భోజనసదుపాయములు లేకను యాతన కనుభవించుచున్నారు. చెన్నపురికళాశాలలు విశ్వవిద్యాలయమైనపుడు నెలువలనున్న కళాశాలలందు చదువుకొనెడివారే యుండరు. పరీక్షలందును

విద్యావిధానమునందును చెన్నపురికళాశాలల కొక ప్రమాణమును నెలువలి యుపాంగకళాశాలల కొక ప్రమాణమును నేర్పడిన విద్యార్థుల కన్యాయము గలుగును. ఇపు డేర్పడిన విద్యావిధాన మంతయును నుద్యోగముల కేర్పడినదిగాని విజ్ఞానమున కేర్పడ లేదు. విజ్ఞానము కాకతాళియ న్యాయము గలుగుచున్నది గాని విశ్వవిద్యాలయప్రయోజనముగ పరిణమించుట లేదు. ఉద్యోగముల కేర్పడిన విశ్వవిద్యాలయము నందన్నికళాశాలలకును సమానప్రతిపత్తి యుండుట యవసరము. ఇతరప్రాంతములందు గల కళాశాలల పుడే తగినంతసౌఖ్యము లేదు. ప్రథమమునను వీలైనంత ద్రవ్యమును నాంధ్రదేశము నందును ద్రవిడదేశమునందును విశ్వవిద్యాలయములకు వినియోగించుట న్యాయము. బలిసియున్న చెన్నపురి కళాశాలలకే తిరిగి ప్రజల సామ్యము వినియోగించుట ధర్మము గాదు.

చెన్నపురి కళాశాలలందు జేర్చుకొనుట కిప్పుడేర్పడిన కమిటీలు, జాతీయతకులప్రతిబాధకములు ప్రతిబంధకములుగ నున్నవి. ఆ కళాశాలలు మాత్రమే విశ్వవిద్యాలయము లైనపుడు ప్రవేశమునకుగల కష్టములు హెచ్చును. నెలువలనున్న కళాశాలల నురవస్థయును పర్థిలును. విశ్వవిద్యాలయశాసనముందు గల యీలోపమును నివారించుటకు కార్లగారి సవరణ యోజిపోయినను గార్లినగుగారి సవరణ యంగీకృతమై శాసనముయొక్క మూలప్రయోజనము పోయినది. గార్లినగు గారి సవరణ యితరప్రాంతములందును విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించిన వెంటనే చెన్నపురియందు స్థాపింపవలయును అని ప్రతిపాదించినది. ఆసవరణ గెలిచినపుడు విశ్వవిద్యాలయ శాసన విమర్శనమే నిరుపయోగ మైనది. శాసనవిచారణ దీశంబరు సమావేశమువరకును నిలువబడినది. సి నేటునందు శాసన మోడిపోయినను మంత్రివర్గమునకును నధికారులకును పలుకు బడి గల శాసనసభయందు రాగల మాసమునందు విశ్వవిద్యాలయశాసనము ప్రవేశమును బొది యామోదమును బడయవచ్చును. శాసనమునందలి మూలార్థ మామోదితమైన తరువాతను నితరవిషయములను జర్చింపవచ్చును. శాసనము ప్రస్తుత విధానమునకు సకల విధములను మెఱుగుబెట్టుచున్నదిగాని విద్యావిధానమునందవసరమైన మార్పుల నేమియును గలిగియుండలేదు. విశ్వవిద్యాలయశాసనము రాజ్యాంగ నిర్మాణశాసనము గలుగజేసిన ప్రయోజనములనె గలుగజేయును. విద్యావిధానము మారనంతవరకును కేసలము శాసనములను నిర్మించుటవలనను విద్యకు ప్రయోజనము గలుగదు. విద్యాశిక్షణ సాధన మాంగ్లభాషయై యున్నంతకాలమును సామ్యులేకను శాసనభావములను ప్రయోగించుటకు వీలులేంతకాలమును విశ్వవిద్యాలయ శాసనమునలన నెవరికిని ప్రయోజనము గలుగదు. విద్యావిధానమునందు భారతజాతీయస్థితి కవసరమైన మార్పులు చేయబడినపుడు బయటనున్న కళాశాలల స్థితిగతు లేమైనను చెన్నపురి కళాశాలల స్థితియెవను మారి నదని యానందింపవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయశాసనము ఛాన్సలరుకు గల యధికారమును వృద్ధి చేసి ప్రభుత్వవిద్యావిధానమును సంపూర్ణముగ రక్షించుచున్నది. రాజ్యాంగ సంస్కరణశాసనమును ని మార్గము నవలంబించి సంస్కరణముల ప్రయోజనమును సంకుచితము చేసినది. సామ్యము వ్యయముచేసి చెన్నపురియందు సాశ్రయ విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించినను జాతీయప్రయోజనములకు నిరుపయోగమై యుండును. ఇట్టి పరిస్థితులందు విశ్వవిద్యాలయశాసన

మునకు సి నేటుసభయందు సంప్రాప్తమైనగతి కెవరును విచారపడవలసిన యవసరముండదు. ముందుగ విద్యావిధానమును మార్చి యనంతరము సాశ్రయ విద్యాశిక్షణవిశ్వవిద్యాలయస్థాపనమును జేయుట ప్రయోజనకరము.

జరను నష్టపూరణసమస్య

నష్టపూరణసమస్యను నిర్ణయించుటయందు ప్రాంచి మంత్రికిని నితరులకును సమాధానము బొత్తుగ కుదురలేదని తంతివార్తలు తెలుపుచున్నవి. సమస్యను నిర్ణయించుట కేర్పడిన యార్థికపండితులు ప్రాంచిమంత్రిదుర్భును స్పష్టము చేసిరి. అయినను పాచుస్కేరుగారు వారిపట్టును వదలలేదు. పాచుస్కేరుగారు నిర్ణయించినట్లు ప్రాంచివారు జర్మను సుకములను వహించేయుటకును గనులను అడవులను స్వాధీనము చేసికొనుటకును బూనుకొనునపుడు జర్మను రాజ్యపాలనభారము నంతయును ప్రాంచివారే భరింపవలసి యుండును. కరిపాలనభారమునందు గల సాధక భాదకములు పరాసులకు పూర్తిగ దెలిసియున్నను కోపావేశము సాధకభాదకములను మరుగుపరచుచున్నది. ఆంగ్లమంత్రి లార్థికపండితుల యభిప్రాయానుసారముగ నిర్ధారణచేసిన విషయములను పాచుస్కేరుగారు విచారింపవలయును. ఆంగ్లేయులు డిశంబరు మాసాంతమువరకును వాయిదా సీయవలయుననియును, జర్మని ఈలోపున కలపను బొగ్గును నిచ్చుచుండవలయు ననియును, జర్మనిసామ్యు నెలువలకు భోజనదనియును, ఎగుమతులమోదను వసూలు చేయబడుచున్న సుంకమును నిలువచేయుంచవలయు ననియును తెలియజేసిరి. లాయడు జార్జిగారి విషయమును నానాజాతుల సమితి విచారణకు వదలవలయు నని కోరిరి. పాచుస్కేరుగారిందుల కంగీకరింపలేదు. అన్యోన్యాలకు సమాధానము కుదురుట దుస్సరమని ఆర్థిక పండితులం దొకరు తెలిపియుండిరి. ఈ పరిస్థితులం దేమి జరుగగలదో కాలము తెలుపగలదు. పాచుస్కేరుగారి మతమును లాయడు జార్జిగారి రంగీకరింపవలయు గత్యంతరము లేకను పరాసు లార్థిక పండితుల మతము నంగీకరింపవలసియుండును. ఈ యేర్పాటైనను శాంతిస్థాపనమునకు సాధనము గాజాలదు. శాంతిస్థాపనమున కన్ని రాజ్యములును చేరి వారి వారి యప్పులమొత్తములను తగ్గించుటయే సాధనముగ నుండగలదు. పరాసు రాజ్యము జర్మనులనుండి పూర్తిగ 14520 లక్షల సవరనులను గోరుచుండగను బ్రిటిషు ప్రభుత్వముగాని అమెరికా ప్రభుత్వముగాని ప్రాన్సు రాజ్య మియవలసిన బాకీలను తగ్గించుట యసంభవము. బ్రిటిషు రాజ్య మమెరికా కీయవలసిన మొత్తము తగ్గనపు డితర రాజ్యముల బాకీలను రిగింపదలచుటలేదు. జర్మని నష్టపూరణముల కీయవలసిన 66000 లక్షల సవరనులనుండియును కొంత మొత్తమును తగ్గించినపు డన్ని రాజ్యముల భారమును తగ్గగలదు. ప్రాన్సునకు జర్మనినుండి తగ్గిన మొత్తము ప్రాన్సు ఇతర రాజ్యముల కీయవలసిన మొత్తమునందు తగ్గను. జర్మనులకు సానుభూతిని నాపుటవలనను ప్రాన్సునకు నష్టము లేకపోవుటయే కాకను యూరపుదేశములందు శాంతి గలిగి ప్రాన్సుకు రావలసిన ద్రవ్యమును రాబట్టుకొనుటకు మంచి సదుపాయము లేర్పడును. యూరపు రాజ్యములందనోన్యవిశ్వాసము గలిగినపుడు జర్మనికి వలయు ద్రవ్యము నప్పు పెట్టుటకు ధనాగారములు సిద్ధముగ నున్నవి. ప్రాన్సు వెంటనే పెద్ద మొత్తమును

బొందుట కవశాశము గలుగును. జర్మనులకును అమెరికనులకును నీవిషయమై ఏర్పాటులు జరిగినట్లులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. టిట్లీ యేర్పాటులనే ప్రాస్తుకూడ చేయుట శ్రేయస్కరము. అన్ని రాజ్యములును జేరి నష్టమున కంగీకరించి ఏర్పాటులను ధర్మవృత్తిని జేయునపుడే నష్టపూరణ సమస్యను నిర్ణయించుట సాధ్యమగును.

అయిర్లాండు-దుఃఖవేదన

దేవుడు వర మిచ్చినను పూజారి వరమియ్యకుండుటయును కర్మానుభవమునందు గలదని లోకానుభవమునందు గలదు. అయిర్లాండున కేదోవిధమైన స్వపరిపాలనమును గ్రేటు బ్రిటను గలుగజేసినది. ఇది ఆంగ్లేయుల రాజ్యతంత్రమైనను సద్భావమైనను యోచనలు నిరుపయోగము. అయిర్లాండునం దొక కక్షివారు సంస్కరణశాసనము సంగీకరించినపుడు రెండవపక్షమువారి కిష్టము లేనపుడు భరతఖండమునందువలె వారితో గలిసి పని జేయకుండుట ధర్మము గాని యన్యోన్యవివాదమునకు బూనుకొనుట యధర్మము. పాశ్చాత్య రాజ్యములను పీడించి పిప్పిచేయుచున్న పశుబల ధర్మమునే అయిర్లాండునం దన్యోన్యవివాదమునకు వినియోగ పడుచుండుటయందు విచిత్రము లేదు. మూడు మాసములుగ సంపూర్ణస్వతంత్ర పక్షమునకును స్వరాజ్యపక్షమునకును ప్రచండ సంగ్రామము జరుగుచున్నది. సంపూర్ణ స్వతంత్రవాదులిండ్లను తగులబెట్టుచు వంతెనలను పగుల గొట్టుచు దురంతములను జేయుచు మహాసంక్షోభమును చేయుచున్నారు. రెండవపక్షమువారు ప్రతిఘటనము చేయుచు దేశీయులను యుద్ధమునందు జంపుచున్నారు. పట్టణములు నాశనమును బొందుచున్నవి. స్వరాజ్యపక్ష మిప్పుడు కార్కు నగరమును వశముచేసికొనినట్లులు వార్తలు తెలుపుచున్నవి. స్వతంత్రవాదుల పక్షమునకు క్రమముగ పరాజయము గలుగుచున్న దని వార్తలు తెలుపుచున్నవి. విజయ మెవరికి సమకూడినను నైర్లాండున కాత్మహత్య గలుగుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షికాలేఖరి వ్రాసిన ఈ క్రిందిభావ మయిర్లాండునకే కాకను భారతీయులకును మనసియముగ నున్నది.

“బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి ఏజెంట్లును నియాత్య నాశకమైన సంగ్రామమును వృద్ధిచేయుచు రనియును సుభయపక్షములును నలనలను బొందినపు డాంగ్లేయులు తమ బలమును స్థాపించి విజయమును బడయుదు రనియును చాలమంది అయిరిషు ప్రజలు తలచుచున్నారు.” ఈ యభిప్రాయము సంబోధ సత్యముగలదో కాలము విశదము చేయగలదు. అయిర్లాండున కంతశృత్రువులు అలస్థరు పక్షము వారు గలరు. వారెవరు చేయ నున్నదియును తెలియకొన్నది. దక్షిణభాగమునందు శాంతిస్థాపితమైన తరువాతను తర్రభాగమునందు శాంతి గలుగుటకు తీగి రక్తపాతము గావలయునేమో దైవాధీనమునం దున్నది. అలస్థరుపక్ష ప్రతిఘటనమునందు సంయుక్తపక్ష మంతయును చేయూతకొనిగి వారికి విజయమును గలుగజేసినపుడు వైనదెలిసిన భావము సత్యముగ బరిణమించును. అయిర్లాండును దనుభవించుచున్న దుఃఖానుభవమువలన నైనను అన్ని పక్షములవారికినిబుద్ధి రావలసియున్నది. అయిర్లాండు దుఃఖములు భారతీయుల కన్నివిధములను జ్ఞానోపదేశమును జేయుటకు దగియున్నవి. లాయడు జార్జి బెడరింపులును సిద్ధాంతములును నీ గుణపాతమునే నేర్పుచున్నవి. ఈ సందిగ్ధితి యందు భారతదేశమునకు మోక్షము గాంధీమహాత్ముడు పదేపదే త్యాగదీక్షయందే గలదు. ప్రజలు స్వప్రయోజనములను మరచి దేశధర్మ ప్రయోజనముల నాచాధించునపుడే యంతఃకలహములుపోయి శాంతిమార్గమున కార్యము సఫలము

ములుపోయి శాంతిమార్గమున కార్యము సఫలము గాగలదు. ప్రజలు త్యాగబుద్ధితో స్వధర్మనిర్వహణమును చేయునపుడు పరధర్మము ప్రతిబంధకము గాదు. భగవంతుడు దేశధర్మారాధనదీక్షను నయిరిషుప్రజలకు బ్రసాదించి యంతఃకలహమును శాంతింపజేయు గాత!

చింతామణి కేల్కారుగారి నిర్ణయము

లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకు మహారాజునకు కుడిభుజముగ నుండి పనిజేసిన చింతామణి కేల్కారుగారి భావములు కాంగ్రెసు పక్షావలంబనులకు విచారయోగ్యములు. కేల్కారుగారు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమున కధ్యక్షులను మానుకొనిరి. కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యత్వమును మానుకొనిరి. కారణములసహాయోద్యమము పట్లగల సంతయభావమని తెలియుచున్నది. కేల్కారుగారు మహారాష్ట్రులు కొందరు తలచునట్లులు శాసనసభలయందు బ్రవేశించుట స్వరాజ్యమునకు సాధన మని నమ్ముచున్నాడు. అట్టి నమ్మకము గలవారు కాంగ్రెసు సంఘములం దధికారపదవులం దుండుట యచితమని యభిప్రాయము గలదు. ఆయభిప్రాయమునే అజ్ఞులుభానుగారు తెలుపుట వలనను సభికారులకు రాజీనామా మిచ్చిరి. స్వరాజ్యసంరంభమునం స్వరాజ్యనై నికు లందరును నేకమార్గము నను నడిచినగాని విజయము సాధ్యము గాదు. మూలసిద్ధాంతములతో నేకీభవించని నాయకులు స్వరాజ్యప్రస్థానమును జేరజాలరు. ఈసందర్భములందు భేదాభిప్రాయముగల కేల్కారు గారు రాజీనామా నిచ్చుట యుచితమైనను లోకమాన్యుని నామమున నపార్థములను గల్పించుట ధర్మము గాదు. ప్రతిఘటనసోతమైన సహాయోద్యమమునం దర్థముగలదు గాని యసహాయోద్యమమునం దర్థము గినిపించదు. ఈ సిద్ధాంతమునైనను లోకమాన్యుని పవిత్రనామమునను న్యవహరింపజేయుట తుంకవ్యము గాదు. గాంధీమహాత్ముడు చెటనాలందు స్వరాజ్యతపంబును జేయునపుడైనను నాయకుల కాత్మసంస్కరణముగలుగకుండుట భారతజాతీయహృదయ వైస్యమును బెలుపుచున్నది.

రైలుల యాదాయము

ఈసంవత్సరమునందు రైలురేట్లు హెచ్చించినపుడు ప్రభుత్వపు టాదాయము వృద్ధి యగునని యెంచబడినది. ఈసంవత్సరము ఏప్రిలు మొదటి తేదీనుండి జూలై 20 వ తేదీవరకును 295 కోట్ల రూప్యముల రాబడి వచ్చినది. ఈ మొత్త ముంచనా మొత్తమునకంటెను ఎక్కువకొట్ల రూప్యములు తగ్గినది. రాబడి తగ్గినకొలదియును రేట్లను హెచ్చించుట ప్రభుత్వసంకల్పము గాకుండుగాత!

శ్రీ శే. సర్ విశ్వదాస్ ధాకర్సీగారు

బొంబయి ఆగస్టు 12:—శ్రీ శే. ధాకర్సీగారు సర్ విశ్వదాస్ ధాకర్సీగారు తెలంగాణలోని వ్యాధిగ్రస్తుడగుటచే చనిపోయిరి. ఆయన చెనుటచేత ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని యజమానులకేళనకు సభ్యత్వమును తెలియజేసి ఏకపక్షమున వదిలికొనిరి. ఈయన ప్రజాస్వామ్యవాది. అత్యంత రక్ష విషయములయందీయన ప్రత్యేక పక్షానము లవాడు రైల్వేలను వచ్చే 5 దేర్దొలగాను మరల యాధాప్రకాశము నేయుటకు 150 కోట్ల రూప్యములు ప్రత్యేకించబడినవి ఆ సొమ్ము బండియాలోనే ఖర్చుచెట్టుటకు వీలగు నట్లు లైట్ వే పరిశ్రమలను నెలకొల్పవలెననియు దానినిసూచి, యొకసంఘమును, యొచింటుకు నియమింపవలెనని ఆ సంఘములో ఈ యుయొక సభ్యుడు. ఈసంఘమువారు ఇంకను ఏర్పాటులను గొన్ని తెలియజేయలేదు.

శ్రీ శే. సర్ విశ్వదాస్ ధాకర్సీగారి గౌరవార్థము ఇండియన్ కామన్స్ ఛంబర్స్ ఇండియన్ కర్నాక కార్యాలయమువారు తమ కార్యాలయములను మూసిరి. వారి టుంటుంటును సానుభూతిని జూపిరి.

స్థానికవార్తలు

విశాఖపట్నం మునిసిపాలిటీ:— విశాఖపట్నం నంబోక ఆయుర్వేదవైద్యశాలకు స్థాపించుటకు మునిసిపాలిటీ వారు తీర్మానించి రని డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

పచ్చయప్పకళాశాలహస్తలు:— కేల్కారుగారున్న పచ్చయప్పకళాశాల హస్తలువార్డుసభ్యులు హస్తలుకు చేరిన నూతన సభ్యులకు 18 వ తేదీ శుక్రవారం సాయంకాలము 5 గంటలకు విశ్రాంతిగదరు.

శ్రీ వేంకటేశ్వరవిద్యార్థినిలయము:— ఆనందము ద్రాక్షుంకాలయధిపతి యగు వి. రంగనాథం తెట్టిగారిచే తిరువల్లికేసేయందు స్థాపితబడిన శ్రీ వేంకటేశ్వర విద్యార్థి కనతి నిలయమును రేపు ఆగస్టు 15 వ తేదీ సాయంకాలము 5 గంటలకు గవర్నరుగారు తెలుచెదరు.

మధుర రామనాథస్వామీ-పట్టములబడసిన విద్యార్థులకు స్వాగతము:— చెన్నపురిలో జరుగుపట్ట ప్రదానసభలో పట్టములను బడసిన మధుర రామనాథ జిల్లాల విద్యార్థులకు 17 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3-30 కు రాయపేటలో వైస్రంఘమువారి మందిరమున స్వాగతమియ్యబడును. అసభ్యకువైశాఖ్యుఃకీల ఎస్. రామస్వామయ్యగారు రథ్యక్షులవహించెదరు. డబ్బ్యు. ఎం. జుబ్రో. ఎం. ఏ. బి. ఎల్. ఎఫ్. ఎం. యుగారు ఉపస్థితింతురు.

చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాల:— కాకినాడ మునిసిపాలిటీ, తాలూకాబోర్డువారు చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాల విద్యార్థులలో ఇరువురుకు నెలకు 15 రూప్యములు విద్యార్థి వేతన మొసంగుటకు తీర్మానించిరి. ఈకళాశాలకు మధురము నిసిపాలిటీవారు 250 రూప్యములు విరాళము నొసగిరి. పాలపూటు తాలూకాబోర్డువారు 25 రూప్యముల విరాళమునొసగిరి. అని ఆయుర్వేదకళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులగు డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు మాకు వ్రాయుచున్నారు.

హిందీ ప్రచారము:— యం. కె. శ్రీనివాసరావు ఎ. బి. యల్. గారికోడ ననుసరించి వీరి గృహమున 4/105 ఆర్మీయనుబద్ధి గోకలేధనము యెదుట ప్రతిదినుమిందీ పాఠములు చెప్పుదును. 16 వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 6-15 గంటలకు పాఠములు ప్రారంభింపబడును. జితముగాని ప్రవేశమును గాని యుండదు గాని మొదటి 15 మంది అభ్యర్థులు మాత్రమే పాఠశాలయందు చేర్చుకొనబడును. ఈ పాఠశాలయందు చేరదలచినవారు యం. కె. శ్రీనివాసరావు గారికి దరఖాస్తులు పంపుకోవలెను. పండిత శివరాముగారు ఉపాధ్యాయులుగ నుండెదరు.

చెన్నపురిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము:— ఈనెల 15 వ తేదీ యంగళ్వారము సాయంకాలము 5 1/2 గంటలకు రాయపురం కల్యాణపథమునంద ఆంగలపట్నం గుడికద ఒకపౌరసభ జరుగును. శ్రీమాన్ యం. శ్రీనివాసరావుగారు అధ్యక్షులవహించెదరు. ప్రధానామాత్యునిఉపవాక్యము గురించియు, కాంగ్రెసు సభ్యులుగ చేరవలసిన ఆవశ్యకతను గురించియు శ్రీమాన్ వి. చక్రవర్తి, ఎ. టి. మాన్స్వామిశెట్టి, పి. యం. ఆదికేశవ నాయకులు, యం. కె. ఉదాస్య, స్వామిభార్యగారు ఉపవాక్యములు నొసగెదరు. కాంగ్రెసు సభ్యులగు చేరదలచినవారు చందూరును 4 ఆకాలతో 4 గంటల రికాయనని కార్యదర్శి యగు వి. చక్రవర్తిశెట్టిగారు కోరుచున్నారు.

సవరణ

“నూవీడు అయిరి కక్రెంక 27-1-22 తారీఖున నేను వ్రాసిన సమాచారములో శ్రీ వేంకటాద్రి అప్పారావు బహద్రుకు వ్రయ్యూరు, మేడూరు లందు నిడదవోలు సంస్థానముల సమీపముగా గల అన్నివాని వుంటిరి. ఆందులోని నిడదవోలు యస్టేటుజమీందారులు, ఆనుటెటల్ యెవరికి చెందియున్నదో నాకు తెలియదు. పూర్వపునిడదవోలు యస్టేటులోని కొన్ని గ్రామములు వ్రయ్యూరు యస్టేటు రాజాగారికిన్ని ప్రస్తుతం చెందివుండుట చేరిఅట్లు వ్రాసితిని. అట్లు వ్రాయుటలో తప్పువున్నయెడల దున్నింపప్రార్థించుచున్నాను” (ఒకవిలేఖరుడు)

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము.

అవసర సమాచారము.

విశ్వవిద్యాలయసంస్కరణపు బిల్లు.

గా. పా. త్రోమంగిగారు అభిప్రాయమునకై బంపిన విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణపు బిల్లును చర్చించుటకు గత శనివారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు విశ్వవిద్యాలయసభ్యులు సమావేశమైరి. ఉపాధ్యక్షులగు గా. కే. శ్రీనివాసయ్యంగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. చర్చకు లభిక సంఖ్యలు వచ్చియుండిరి.

అడ్వొకేటు...జనరల్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు క్రింది తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టిరి.

“మదరాసులో దేశ విద్యాభోధకమైట్రియం సాశ్రమ మొట్టియు, మదరాసు నగరములందలి కళాశాల చేర్చబడిన కళాశాలతో నొకవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింపవలెను.”

తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుచు సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు బిల్లుమాటలాడిరి. మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమును సంస్కరింపవలెనని విశ్వవిద్యాలయసభ్యులకును, ప్రభుత్వము వారికిని కోరిక గల సంగతి నుండినది. సి. పి. రామస్వామి ఈ బిల్లును గతయందు ప్రవేశపెట్టుచునీ కోరిక నందున తాము అట్లు చేయుచుండిరి. విద్యాభోధకమైట్రియం సాశ్రమమైట్రియం విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపింపవలెనని ఈ బిల్లు ఉద్దేశ్యము. ప్రస్తుతము అట్టి సంస్థను మదరాసునందు స్థాపింప దలచినారు. మదరాసులోని పట్టణములందలి కళాశాల లెప్పటివలెనే యనుబంధములగు నుండును. ప్రస్తుతము మదరాసునందు స్థాపించి తరువాత యితర ప్రదేశముల విషయమై యాలోచింపదగినది అయ్యగారు పలికిరి.

ఆర్. లిటిల్ థింగ్ గారు రామోచించిరి.

సవరణ

“అనుబంధమునుండి కళాశాలలు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలతోటి సమానముగ ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయములు నెలకొల్పబడునరకు పోషింపబడవలె”నను భాగమును 12 వ తీర్మానమును “అనుబంధ కళాశాలల సంఖ్యనుండవలె”నను భాగముతో చేర్చవలెనని కార్తిగారు రుపపాదించిరి.

బిల్లు అనేకవిషయముల యన్వయముగ నున్నదనియు, మదరాసు కళాశాలలను, రాజధానిలోని ఇతరపట్టణములందలి కళాశాలలను, విశ్వవిద్యాలయమునకును గలసంబంధము బాగుగ తెలుపబడలేదనియు, బయటి కళాశాలలగుడ మదరాసువానితో పాటు సమానముగ నుండవలెననియు, కార్తిగారు చెప్పిరి.

సి. నుబ్రహ్మణ్యముగారు కార్తిగారి సవరణ నామోచించిరి.

“విద్యాభోధక, సాశ్రమ” అను పదములు దడబిలుగ నుండెననియు, విశ్వవిద్యాలయ మిప్పటికే “భోధక” పనిచేయుచున్నదనియు, ప్రస్తుతిపుచ్చుట ననుసరించియే శ్రాత్రుగా నురికొందరు భోధకులను నియమించిన యభ్యంతరము లేదనియు, బిల్లునకు బయటి కళాశాలలప్రతిష్ఠ తగ్గుననియు ఎన్. శత్యమూర్తిగారు పలికిరి.

బయటి కళాశాలల ప్రతిష్ఠను తగ్గించుట బిల్లు ఉద్దేశ్యము కాదనియు, విశ్వవిద్యాలయసంఘమువారు గావించిన సంస్కరణములకును బిల్లునందలి సంస్కరణములకును విశేషము భేదము లేదనియు క. రామలింగా రెడ్డిగారు చెప్పిరి.

భోధకు సంబంధించినంతరకు మదరాసు కళాశాలలకును, బయటి కళాశాలలకును భేద ముండుననియు కార్తిగారి సవరణ ముఖ్యోద్దేశ్యమున కడ్డపడుచున్నదనియు టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు చెప్పిరి.

బిల్లునకు బయటి కళాశాలల కేమిలోప ముండదనియు మదరాసుకు మాత్ర మెక్కువ సౌకర్యము నుండిననుండవచ్చుననియు మొదట మదరాసులో పరిశీలించివాడ నుద్దేశ్యంబుడెననియు లిటిల్ థింగ్ గారు చెప్పిరి.

తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వవిద్యాభాగ్యతుడగు మోవ. సి. మాడ్లనుగారు బిల్లునకు ప్రతిపాదముగ మాటలాడిరి.

బిల్లు చాల ముఖ్యమైనది. ఇంతకన్న స్వల్ప విషయములలో బయటి యూర్జన భర్తల యభిప్రాయములను ముందుగానే గ్రహించుచుండిరి. కాని యాబిల్లువిషయమై మాత్రము అభిప్రాయములగోరలేదు. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థిమండలము మైసూరు బయటి కళాశాలలనెట్లుబాచిరో, ఇప్పుడును అట్లేమారుట యుక్తముగ నుండునని కే. వి. రంగస్వామి అయ్యగారు చెప్పిరి.

సి. నుబ్రహ్మణ్యముగారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయాభ్యుదయకరముగూర్చి మాటలాడిరి. ప్రత్యేకముగ ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పటకు వీలులేదని తెలుపుచు, తాము తప్పక ప్రస్తుతపుబిల్లును నిరాకరింపవలెనని నుబ్రహ్మణ్యముగారు చెప్పిరి.

కొంతవరకు జరిగెను. కార్తిగారి సవరణ వోటుకుపెట్టగా నిరాకరింపబడినది.

రెండవ సవరణ

11 (బి) భోధకభాగము ప్రతిదానిని పాఠములనియోజన సంఘ ముండవలెను.

మైఖాగమును తీసివేసి బయలుగ “విశ్వవిద్యాలయమునందు అన్ని కళాశాలలందు పరిశోధనల గావించుచుండవలెను” అనిచేర్చవలెనని కార్తిగారు సవరణ నుపపాదించిరి.

ప్రతి విశ్వవిద్యాలయమును, భోధకభాగములయందు ముఖ్యముగ లక్ష్యముంచవలెను. కాని మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము ప్రస్తుతము భోధక మైనది కాదని చెప్పట యుక్తము. మదరాసు గత ఇరువది సంవత్సరములనుండియు, భోధకమైన విద్యాలయముగనే యున్నది. సాశ్రమవిశ్వవిద్యాలయముగ మార్చిన ప్రస్తుతిపు సంస్థలలో భోధకభాగము కల్పితకరములు గలుగును. బయటియూర్జనల గూడ సౌకర్యముల నేర్పాటు చేయవలెనని కార్తిగారు చెప్పిరి.

ప్రస్తుతము భోధకభాగమునుండినను, ఇంకను అధికముగ నావిషయమై పరిశోధనచేయవలెనని కోరుటయే బిల్లు ఉద్దేశ్యమని రామలింగారెడ్డిగారు పలికిరి.

శత్యమూర్తిగారు కార్తిగారి సవరణ కనుకూలముగ నిట్లు మాటలాడిరి:

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమును సంస్కరణముగ సభోధక విద్యాలయముగ మార్పుటకు సమయము వచ్చినదాయని నాకు సందేహముగ నున్నది. కాడ్లకుమిషను నివేదికను కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారు రాజుచించిరి. నుబ్రహ్మణ్యులకు సర్ ఆనుతోవ ముఖ్యగారు కలకత్తా మహాభ్యుత్థులు. అట్టి కలకత్తావారే కాడ్లకుమిషనునివేదిక కథానూల నొక్కటియైనను ఇప్పటి కనుబంటి పెట్టలేదు. బొంబాయివారు రాసిఫార్సులను చదువుకొనిరి. అలాచించుకొనిరి. అవి తమ కుసుమగపడవని కలచి వాని నాకలకు త్రొక్కివేసిరి. కాని విశారదమునో మదరాసు మాత్రము తెలిసియో తెలియకనో ముందు చుముకగొరుచున్నది. మదరాసు రాజధానినగును నుబ్రహ్మణ్య విద్యావంతులని పేరుపడసిట్టియు అనేకసంవత్సరములు ఈ విశ్వవిద్యాలయము నందును, సిండికేటునందును సభ్యులుగ నుండినట్టియు డాక్టరు మిల్లరుగారు క్రైస్తవకళాశాలప్రతిష్ఠకు (వాయువు మదరాసు కాడ్లకుమిషను కేంద్రముల నాదర్శప్రాయములుగ గ్రహించువాడని హెచ్చరించిరి. ఇంటర్మీడియేటు కెడవిభాగమునూర్చినగాని కాడ్లకుమిషనుకేంద్రముల ననుబంధముల వీలులేదు. పునాది చూచుకొనకనే మేడను వైసుండి కట్టవలెనని చునప్రభుత్వమువారు చెంచుచున్నారు.

అల్లాడి కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు, రెవరెండుబంజో, కే. వి. రంగస్వామి అయ్యగారు, రామలింగారెడ్డి సవరణకు ప్రతిపాదముగ మాటలాడిరి.

అంతట కార్తిగారిసవరణను వోటుకుపెట్టగా, సి. పి. రామస్వామిగారు మోచించిరి.

మూడవ సవరణ

బిల్లుకుపట్టినకత్తి

మొదట సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు రుపపాదించిన 1 వ తీర్మానమునకు ఈక్రిందిభాగమును చేర్చవలెనని రెవరెండు ఆలక ఎఫ్. గార్డెనరుగారు రుపపాదించిరి: “ఈచట్టము అమలులోనికి వచ్చినపుడు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు లోబడి యుండిడి కళాశాలలకు అయాముఖ్యపట్టణములందు ఇదేవిధముగ భోధకమైనట్టియు సాశ్రమమైనట్టియు విశ్వవిద్యాలయములను ఒకేమాట స్థాపించుట కేర్పాటులు చేయగానే” అని.

మదరాసు రాజధానియందు మరొకన్ని విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపింపవలెనని మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము తీర్మానించి యుండుట నిజము. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణమునూర్చి యోజించుటకు కాసన సభ తీర్మానము ననుసరించి ప్రభుత్వము వారిక యుపసంఘమును ని.చుమించిరి. ఆయుపసంఘము వారును తమ నివేదికను ప్రభుత్వమువారికి బంపిరి. వానిపై త్వరలో నుత్తరవులు రావచ్చును. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము త్వరలోనే రాజమహేంద్రవరమునందో ఎచ్చటనో స్థాపితము గాకతప్పును. కాని గార్డెనరుగారు సవరణ, విద్యాలయము ఎచ్చటచ్చట నున్ననో, అచ్చటచ్చట నెల్ల విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపింపవలెనని కోరుచున్నది. కళాశాలలు మధుర తిరుచినాపల్లి తంజావూరు, రాజమహేంద్రవరము విశాఖపట్టణమునందును గలవు. చిత్తూరునందును ఒకయున్న కపాతకాలగలదు. (హర్షధ్వనులు) కనుక వీనిన్నిటియందును విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపింపవలె

నినదేనా? ఎవరెచ్చట నిర్మింపవలెనో, గార్డెనరుగారు సవరణ సన్నాహము గా తెలుపదు. ఇన్ని ప్రదేశములందు విశ్వవిద్యాలయములను నెలకొల్పటకు లక్షలకొలది ద్రవ్యము గావలయును. ఇన్నింటియందును ఒకేమాట నిర్మించుటయు చు సరము. మొదట మదరాసునందు స్థాపించి సాధకతాధికములకునాని యితర ప్రదేశములందు విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రముల ననుసరించి ప్రభుత్వమువారు స్థాపించురు. అన్ని ప్రదేశములందును స్థాపించినగాని మదరాసునందు స్థాపించుట తగదని కోరుట బాగుగలేదు. కనుక బిల్లులు అంగీకరించుట యుక్తమని రెడ్డిగారు పలికిరి.

అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యగారు సవరణ కనుకూలముగ మాటలాడిరి: గార్డెనరుగారు సవరణవలన శ్రాత్రివిశ్వవిద్యాలయముల స్థాపించుట కవకాశ మేర్పడును. బిల్లుప్రకారము మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము సంస్కరించుటకును ద్రవ్య మపరిమితియు కావలయును. ద్రవ్యమునుగూర్చి ఏర్పాటులు గావించినట్లు కన్పింపదు. ప్రస్తుతము కన్పించునది పదములమాత్రము మాత్రమే. మిగిలినవేమియు జరుగక తటాలన, పదములమాత్రమే నమలుగా నుంచినను నుంచవచ్చును. అంతమాత్రమున విశ్వవిద్యాలయము సాశ్రమమైనదియు, సభోధకమైనదియు కావలెను. ఇది కేవలము జనసామాన్యమును సంస్పృహింపజేయు నటనగుండునని కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు ఆక్షేపించిరి.

మదరాసునందు 12 కళాశాలలుండుటచే, మొదట మదరాసునందు సంస్కరణముల ప్రవేశపెట్టుట భాగ్యముగ నుండునని ఆర్. లిటిల్ థింగ్ గారు చెప్పిరి.

ఎన్. శత్యమూర్తిగారు గార్డెనరుగారు సవరణ కనుకూలముగ మాటలాడుచు నిట్లుబలికిరి:

సామాన్యముగ కొందరు మదరాసు నందు చేరినను, అనేకులు బయటి యూర్జన నుండి వచ్చినవారే. మదరాసులో 12 కళాశాలలున్నవని దైర్యముగారు చెప్పిరి. కళాశాలల సంఖ్యను తెల్పి పెట్టటవలన లాభములేదు. బయటపట్టణములలో చదువు విద్యార్థుల సంఖ్యను మదరాసులో చదువువారి సంఖ్యను కనుగొని ఎచ్చట నధికసంఖ్యాకులుండునదియు విచిత్రమగును. ఏ సంస్కరణముగాని ప్రజలకు లాభించునట్టిదిగ నుండవలెను. విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణము కలన, విద్యార్థులకును, ప్రజలకును లాభము గలుగవలెను. గంబాము, విశాఖపట్టణము, రాజమండ్రి, ఆనంతపురం, రంగారావు, తిరుచినాపల్లి ప్రజలు చెల్లించువస్తులలోనుండి వచ్చు సొమ్మును వారికి వినియోగించవలెను, మదరాసునందే తెల్లడిరించుట యేటి న్యాయము! మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునకై వారేల సొమ్ములేదు! సాశ్రమసభోధక విశ్వవిద్యాలయము చేర్చుచుట కలన ఉన్నతాదర్శములను నిరాదరంబు తీవ్రమును గలగునని యెల్లరును నుద్దేశించురు. కాని ఉన్నతాదర్శములను, నిరాదరంబుతీవ్రమును మదరాసు నందు సమకూరునా లేక రాజమహేంద్రవరము, విశాఖపట్టణము, తిరుచినాపల్లికంటే ప్రదేశములందు సమకూరునా? (రెవరెండుబంజో) బిల్లు అన్ని విధముల సంకల్పితముగ నున్నది. స్వప్నముగలేదు. కొన్ని భాగములలో కాడ్లకుమిషను నివేదికయందలి వాక్యములు; పదములు అక్షరములతోగూడ, ఈ బిల్లునందల్లే ఒకకూర్పు అయినను లేక గ్రహింపబడెనని శత్యమూర్తిగారు బిల్లును తీవ్రముగ విమర్శించిరి.

గార్డెనరుగారు సవరణవలన వాలుగైదు విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించునంత వరకు మదరాసు నందు బిల్లు ఉద్దేశించెడి సాశ్రమ సభోధక విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు వీలుండదని ఉపాధ్యక్షుడు వివరించెను. ఆ సవరణ యిందుమించున మొదటితీర్మానమునకు ప్రతిపాదముగ నున్నదనియు చెప్పెను.

సవరణ అంతట వోటుకు పెట్టుబడిన 27 మంది అనుకూలముగను 24 మంది ప్రతిపాదముగను వోటుచేసిరి. మూడు నాలుగుమానులు తక్కువెట్టిరి. సవరణ తెలిచెని ఉపాధ్యక్షుడు తెలుపగానే ఒకపక్షమువారు కరతాళ భ్రమలుగావించిరి.

బిల్లులోని మిగిలిన విషయముల నప్పుడే యాలోచించవలెనా అక్కరలేదా యని కొంతసేపు చర్చజరిగెను.

ప్రభుత్వమువారు గార్డెనరుగారుచే సవరింపబడిన తీర్మానము ప్రకారము విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించునెడల ఈబిల్లు వైచర్యప్రభుత్వమువారికి లాభకరముగ నుండగలదని డైక్టరుగారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమునకై వేదియొండవచ్చుననియు, మిగిలినవిషయముల నిప్పుడే చర్చించుట యునుక నేలను చున్నట్లుగ నుండుననియు శత్యమూర్తిగారినిరి.

మిగిలినచర్చ రాకల సాధారణ సమావేశమునరకు యాదీ యుంచవచ్చునని జి. ఎ. నరేశుగారు రుపపాదించగా సభ్యులంతి కరించిరి.

అంతట సభ సాయంత్రము 6 గంటలకు సరికి ముగిసెను

విదేశవార్తలు

ఐరిషు విప్లవము

కార్యకర్తలను పట్టుకొనబడుట

లండను, ఆగస్టు 12:— ఐరిషు ప్రభుత్వ పట్టాలములు కార్యకర్తలను నశపరచుకొని ప్రవేశించెననియు 50 మంది ప్రభుత్వవ్యతిరేకులు ఖయిదీలుగ పట్టుకొనబడినదియు ఐరిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. ప్రభుత్వపట్టాలములు నగరమును తొలగివేయును పోయి వారి కత్తులతోనూకరవగు స్వాగతము నొసగిరి. ప్రభుత్వపట్టాలము లందు 7 కు మరణించిరి చాలమందికి గాయములు తగిలెను, చాలమంది కనిపించుట లేదు.

కార్యకర్తల వదలివేయుట

లండను, ఆగస్టు 11:— ప్రభుత్వవ్యతిరేకులు దుర్గమగు స్థానులలో నొకచోట క్లాన్ టెల్లెగ్రాఫు పట్టుకొనిన తరువాత ప్రభుత్వపట్టాలములు కార్యకర్తలను చుట్టును నలువైపులనుండియు మూడుదుర్లుచి. కార్యకర్తలను ప్రభుత్వభవనములును, ఇతర భవనములును, బొరకులును ప్రభుత్వవ్యతిరేకులు గ్రామ్యులల కాహుతియొనర్చుచును. కార్యకర్తల వార్తలు ధారాళముగా వెలియవచ్చుటలేదు. ప్రభుత్వపట్టాలములు నగరమున కనలి యాముననే కిరీముల నేర్పుచుకొని యున్నది. ప్రభుత్వవ్యతిరేకులు పట్టణమును కదలి జైలుకు గానించుటలేదు. ప్రభుత్వ పట్టాలములు తమ స్థానముల బలపరచుకొనుచుండిరి. పోరు ఘోరముగ జరుగుచుండెను.

డబ్లిను తలపాలా కార్యాలయము నెరుగ్పుట

గత రాత్రి కొంతమంది ప్రభుత్వవ్యతిరేకులు డబ్లిను నందు తలపాలా కార్యాలయమును యెదిర్చి అచ్చట కాపలావార్లను ఓడించి తలపాలాఫీసునకు అగ్నిని దరికొల్పిరి. డబ్లినులో నుత్తరప్రభుత్వ ప్రభుత్వము లాగిపోయెను.

ఆగస్టు 12:— డబ్లిను పోస్టాఫీసులోనికి ఇరవయిమంది ప్రభుత్వవ్యతిరేకులు తొంగిపడి, ఇబ్బందిమెట్టు అధీనును తగుల జెట్టుట కత్తెంచిరి. వెల్లెంబులోని అగ్నినిదరికొల్పిరి. కాని ఇంతలో వైపులగిడుచున్న కొంతవర్తము నలిగినవారితో మంటల వార్మివేసెను. ముఖ్యమైన కఠివార్తా యంత్రములు మాత్రము తగులబడి సోలేదు. ప్రభుత్వపట్టాలములు తిరిగి తలపాలాఫీసునకు వశపరచుకొనెను. ఈ దినమునందేయు తిరిగి వ్యాపారము యథాప్రకారము సాగింపబడును. ఒక ప్రభుత్వవ్యతిరేకు అరెస్టు చేయబడినాడు.

మేజరు నెల్సను నెరుగ్పుట

లండను, ఆగస్టు 12:— మేజరు జి. నెల్సనుగారిని కొంతమంది ఐరిషు ప్రభుత్వవ్యతిరేకులు అరెస్టుచేసి దేవునవద్ద ఒక నిర్ణయప్రదేశమున నెదిర్చిరి. నెల్సనుగారికి తీవ్రమైన రవాణలయ గాయములు తగిలెను. వాంతకులు దప్పించుకొని పారిపోయిరి. వీరిదిగిరకు రాయలు ఐరిషు కానిస్టేబుల్లలతో సహా స్వేచ్ఛక కాల్ ప్రధానాధికారిగ నుండెను.

నెల్సనుగారి దిగిరకు యుద్ధమున నున్నప్పుడు అత్యంత దుర్మార్గముకొని సిక్ ఫీసు సంఘభయని రివాల్యుయతో జంపెను. వారము దిగిరకులకు పూర్వ మింకను దబ్బినునందుండగా, కొన్ని దెదరింపు బాలులు తొలగిన కంపెను. ఆగస్టు 11 వ తేదీన, ఇంక పడిన ప్రభుత్వ సావధానిక దిన మనియు ఆ దినముననే నెల్సను ప్రాణములను దీసి పగదీర్చు కొనెదమని యు నాల్గవంకలయ. నెల్సనుగారు దానినిదప్పించుకొను నుద్దేశముతో ఇంగ్లండులోని దేవనడకు వచ్చి చిన్న చిన్న గ్రామములందు మిత్రులదగ్గించుచుండెను. కాని వాంతకులు తొలగి నిజ ననుసరించి వెంటదించి దేవనడకు వచ్చి ఆగస్టు 11 వ తేదీన ఒక సంఘానం నెదుర్కొనిరి. వాంతకులు అదృష్టవశాత్తూ. నెల్సనుగారి స్థితివిషయముగ నుండెను.

ఆర్థరు గ్రెఫ్టెగారి మరణము

బ్రిటిషు మంత్రినర్త ప్రశంస

లండను, ఆగస్టు 12:— ఐరిషు ప్రభుత్వవ్యతిరేకుల ఆర్థరు గ్రెఫ్టెగారు మృత్యువరకును మరణించిరి. ఆర్థరు గ్రెఫ్టెగారు, ఒక ఐరిషు ముద్రాకారులనునందలి కంపాజిటరుయొక్క పుత్రుడు. డబ్లినునందొక వార్తాపత్రికా లయమున కొంతకాలము అచ్చు సరికాచుచుండెను. కొంతకాలము డబ్లిన్ కాఫీకాయుండెను. తరువాత బెర్లిన్ నువకుదీర్చి

యునైటెడు కిరి షు మన్ అను పుత్రికను స్థాపించుచువు చుండెను. తరువాత నీ పత్రిక యుద్ధానికి వేయబడినా. ఈతను నీ క్లా ఫీస్ యుద్ధమును స్థాపించెను. ఐరిషు కాలమంతయు నాయుద్ధమును కొరకే గడపెను. ఈతను ఈ ప్రధాన తరుగుబాటునంద దరఖాస్తులుబడి ప్రవాసమున కంపెనుడెను. సార్వభౌముని ఆ మెన్స్ ప్రకటనయందు వదలిపెట్టబడినా. 1918 నందొక తిరిగిఅరెస్టు జియ్యడి నిర్బంధనాన కీతనివిధించబడినా. 1919 సం॥న వదలిపెట్టబడినా. 1921 సం॥ క సంకటుతువునందు తిరిగి అరెస్టుజేయబడినా. తాత్కాలిక సంధియందు వదలిపెట్టబడినా. యెలుతురానవారు సంధియొడంబడిక న గీకరించిన తరువాత నీయన డి వెలగారి స్థానమున అధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడినా. కొద్దిప్పుగాయన ఈతడును బెర్లిన్ దుశంవరి రెండువత్తు ములను కలుపుటకు చాలావత్తు యెత్తించిరి. సంధియొడంబడిక వై విరెండుతరపున సంకట మొనర్చిన రాయబారులలో నొకరు.

అవసాన కాలము

గ్రెఫ్టెగారు పదినాలులనుండి మూలమే ఇంపుయెంబా వ్యాధిపీడితులై యుండిరి. వనో వ్యాధివలన వీరివ్యాధి మరింత తీవ్రమాయెను. వీరి యాకస్మిక మరణమువలన లండనునందును డబ్లినునందును గొప్ప విచారతరంగమున ముందెను.

జిన్సాయాలమున బుంకంధరములు వెరుగుటచే వాధ వామునాడు గ్రెఫ్టెగారు శస్త్రచేయించుకొనిరి. శస్త్రచికిత్స జయప్రదముగనే జరిగెను. గతదినము ఉదయమున సంభ్రమిక్రముగ ముచ్చించి, ఈవ శస్త్రముచేసిన వైద్యకాలను దర్శింప జనెను. పెట్టవై వందగా, తలబాటు ప్రాశస్త్య లింగియకొనుటకు గాబోలు ముందుకు వంపెను. అప్పుడకస్మాత్తుగా మూర్ఛయ ముందునకు వడినా. ఒకనిముషము తరువాత తిరిగి 20 సెకనుల వరకు స్పృశకమునకు వచ్చెను. ఇంతలో మతిగురువుగచ్చి తుది నుర్మతముల జదివెను. పురోహితుడు తుదివాక్యముజదివెనోలేదో గ్రెఫ్టెగారు మరణించిరి. ఇటీవల పరిస్థితులవలనవారి మెదడునకు అధికముగ శ్రమగలుగుటచే వారు మరణించిరి తెలియుచున్నది.

డబ్లినునందొక దంకియు విచారచిహ్నములు ధరింపబడినా. మంగళవారమునకు నెనిమాలము, థియేటరును మూసివేయబడినా. గుత్తులు ప్రదర్శన మాపి చేయబడినా.

బ్రిటిషు మంత్రినర్త ప్రశంస

సామధూతి వెలుపును వంపబడిన ఒకవార్త సంకేతములలో, బ్రిటిషు మంత్రినర్తను తరపున లాయడు బార్డిగా ర్కొ సంకేతమందిరి. అందు, గ్రెఫ్టెగారి వేశభక్తిని, శక్తి సామర్థ్యములను, వైర్యమును, ప్రశంసించుచు వారి మరణము బిల్లండునకు గొప్పవెచ్చి యని లాయడు బార్డి నడివెను. గ్రెఫ్టెగారిని వారి విశ్వాసమునకును, నిష్కల్మష మనస్సునకును శార వింతులను బ్రిటిషువారు కెయ్యకొనిని లాయడు బార్డిగారు గ్రెఫ్టె సతిక కంతి వంపెను.

మిత్రమండలి సమావేశము

ప్రధానమంత్రుల తీవ్రచర్చ

లండను, ఆగస్టు 11:— మిత్రమండలి సమావేశమును స్థంభింపజేసిన సమస్యలనుగూర్చి, బ్రిటిషువారి నూచనల ననుసరించి ఈ దినమున లాయడు బార్డి పాయింట్లకు, తూర్పునిగూర్చి ఏను గంటలకాలము తీవ్రముగ వాదోపవాదముల జరిగెను. మధ్యాహ్న సమావేశమున రాబర్టు బోరెనుగారు గూడ పాల్గొనిరి. ప్రధానాధికారి కనుబాటు మేరయం దున్నదని వెలుపుట కంపెను విజయెడు. నూచింపబడిన కొన్ని సవరణలు గురించి తిరిగి వార్తానింపబడినదని అధిక సంఘమువారి కంపెనుడెను. అధిక సంఘము వారు తీవ్ర సవరణమున తిరిగి నివేదికను అందజేసెనని ఈ సాంకుంతలము లాయడు బార్డిగారు సుంజుగుగారిలో చాల సేపు చర్చించిరి.

బ్రిటిషు సూచనలు

ప్రధానమంత్రుల సమావేశమునందు, పాయింట్లగారి సూచనలకు బదులుగా బ్రిటిషువారు గావించిన సూచనలు నివేదింపబడినా. జర్మను కొస్తా పన్నులను వశపరచుకొనుటకు ప్రతి సంకీరించెను. ప్రస్తుత పరతులనే కఠిముగ సాగించిన వాలు సరియు, ఆ డెవులను, గ నులను మిత్రమండలి దీనుకొనుట వలన నుపయోగము లేదనియు అధిక సంఘమువారు తెలిపిరి. ఢిల్లీములైన ప్రదేశములను తిరిగి నిర్మించుటకు గాను జర్మనీ ప్రభుత్వమువారు అడవులలో సేతు కంపెను మిత్రమండలి కీయతనని గొరవచ్చెను.

(1) దీనివలన, వెలాయతులకును కొన్ని పరతులకు లోబడి జర్మనీకి వాయుదాల నొసగవలెను. (2) బాగు, పురుకలకు వెలదలగు విషయములలో జర్మనీ తన పరతులను నిర్బంధించవలెను. (3) ధనము నితర ప్రదేశముల కును అతీయకుండుట, రిపన్

బ్యాంకున కార్క పాలననొసగుట, ప్లాటోనియుజమును నిర్ణయించుట మొదలగు మరతుల కంగీకరించిన యెడల వాయుదా నొసగవలెను. జర్మనులనుత దిగుతులను సంకమును (నూటికి 25 చొ॥) మిత్రమండలి నశము జేయుటకు జర్మనీ యంగీకరింపవలెను. మిత్రమండలి సంఘమువారి ఉచితమని దొచినయెడల వీనిని తిరిగి జర్మనీకత మొనర్పవచ్చును. అని బ్రిటిషు సూచనలందు గలదు.

జర్మనీకి మంగళవారము లోకలనే ప్రత్యక్షతర మొసగవలసియుండుటచే నీ సమస్యను త్వరలో ముగింపవలెను. వివాద విషయములను, నాతిసమితివారి పరిష్కారమునకు పంపవలె వని లాయడుబార్డిగారు సూచింపగా పాయింట్లగారు రందుల కంగీకరింపలేదని తెలియచున్నది.

అధిక సంఘచర్చ

లండను ఆగస్టు 12:— అధిక సంఘమునందు దింకన చర్చ ముగియకపోవుటచే మిత్రమండలి సమావేశము సామవారము వరకు నిలువబడినా. జర్మనీకి వాయుదా నొసగువిషయమున బ్రిటిషుమంత్రినర్తమువారు లాయడుబార్డిగారిని సంప్రార్థముగ బలపరచుచు, సామయమునంతయు ఆయనయధీనున వదలుచు తీర్మానించిరి. ఆ డెవులు, గలలు మొదలగు విషయములపై సార్ధక సంఘమునందు దీక్షిమున చర్చజరిగెను. ఈవిషయమున పంప, బెర్లినును, ఇటలీ ప్రతినిధు తేర్చివించిరిని పరారులు వెలుపుచుండిరి. జర్మను ఎగుమతులకును అవాయమునై నంత గ్లాతియుజమును ఏర్పాటుజేయుటకుగరించి తరువాత చర్చ జరుగును.

సమావేశమునందు సంధనము

లండను ఆగస్టు 12:— ఈ దినమున అధిక సంఘము వారి కార్యమున వివాదసమస్యలపై విశేషములు మరింత యధికమాయెనని వెలుపబడినా. “ప్రస్తుతము సమావేశము స్థంభించెను. ప్రధానమంత్రులక పరిష్కారించుకొనవలెను” అని ఒకవిదేశాధికారి గ్రామము నకు జనెను.

అల్పసమయంబు జర్మనుల వెడలగొట్టుట

పరాసు నిర్బంధకృత్యములు

లండను ఆగస్టు 12:— పరాసు ప్రభుత్వమువారు అల్పసమయంబునందొకరింబింబింపు నిర్బంధకృత్యలలో జర్మనులు బ్యాంకులకు నిలువయుండుకొనిన భవనము దీక్షిశానుండ పడిరించుటయు అయిదువందల “అనాంధునియు”లను జర్మనులను వెడలగొట్టుటయు లాడ గలవు. వర్షలన్న సంధినింపకునయొగపడుచుకొని పరాసులుగా మాని జర్మనులను ముందు వెడలగొట్టెదరు బ్యాంకులందు నిలుగ యెండుకొనిన మొత్తములదివరకే తీసికొనుట చే మొత్తము తీసికొనుట కంపెను యగును. ఈదినము రాత్రిరండుబాములకు వెడలగొట్టుట ప్రారంభమగును. వెడలగొట్టుటదేవారిని చేతించుటయమాత్రమే దీక్షిశాని వెళ్లనిచ్చెదరని బెర్లినువార్త వెలుపుచున్నది కుటుంబ సహితముగా వెడలగొట్టువారు 10 నేలమాడ్కు నాడెములనుమాత్రమే దీక్షుకొని వెళ్లవచ్చును. ఒంటరిగా వెళ్లవారు బిరుదేలను తీసుకొని వెళ్లవచ్చును. పరాసుపరతుల కంగీకరింపకపోయినయెడల తిరిగి 500 చుంచిన వెళ్ళునాత్తెదరు. ఈచర్చల గుడల పరాసు పత్రిక లుగములను వీనిని రాక్ష సకృత్యములుగా భర్షించుచుండెను. జర్మనీనుండి పరాసులను గూడ వెడలగొట్టుటకు ప్రాంబింపవలెనని “లోకలంకము” పత్రిక వాయుచుండెను.

సమీప ప్రాచ్య సమస్య

అంగ్లరావరతులు

లండను ఆగస్టు 11:— అంగ్లరావరతుల దేశీయంగ మంత్రులు “ఫెటెలే గారిని లండనునందు దర్శించి ప్రక్షుపగా నిట్లు తెలిపినట్లు” మాంచెస్తరు గార్డియనుపత్రికయందు ప్రకటింపబడినా:— అంగ్లరావారు ఇంగ్లరాష్ట్రములలో సమానాత్మ్యమునుమాత్రమే సాగించుండిరి. ప్రస్తుత కుర్దిస్టాని సమాధులలో ఆర్యేయముల కెక్కి ప్రదేశమున నొసగరాదు. సమాప్తప్రాచ్య రాష్ట్రములందెల్లసంభ్రాతులను పరస్పరము మాన్యుకొనవచ్చును. అందువలన మొహాబ్ మహమూని తురుష్కులు ఆర్యలోయలోనుండును. ఆర్యలోయలోని గ్రీకులు మొహాబ్ మియాలోనుండును. గల్లి సోనీ మూర్తు ప్రేమలందు కుర్దిస్టాని ప్రభుత్వ వాక్కులను విడదాచుట. కాని దాద్లా నెల్సుజలసంధికర్త నిరుత్తిరులందును తురుష్కులు నైస్యముల తొలగించెదరు. కానికాంప్రాంబింపింపనందు మాత్రము తురుష్కు నైస్యము లుండెను. నాతిసమితివారు జలసంధుల నిష్పమువచ్చినప్పుడు పరిశీలించుకొనవచ్చును అని నుడిపిరి.

ఆరోగ్యవార్తలు

ఉపవాసము

నో.ఎల్. పి. స్కాట్ ఎం. ఆర్. సి. ఎస్;
ఎల్. ఆర్. సి. పి. గారు

మొక కొద్దిమందిమిత్రులు ఉపవాసము సాగోగ్యసాధనముగా ప్రోత్సహించుచున్నారు. ఆస్పత్రివైద్యులు వారు వట్టిమాయలునిగాంచి పిచ్చినమ్మకమని చెప్పుచుండెను. ఉపవాసము పిచ్చినమ్మకముకాదనియు చాలలాభముగలదనియు వినుచున్నవనియు నిపుడు లండనునగరమునందొక వైద్యశాలకు తెలిపెననివినుటకు వారు చాలసంతోషము కలిగినది.

సామాన్యమునకుబట్టి యిట్టివ్యక్తులతో దీక్షతో నుపసంపదించినచో లాభములేదు. మనస్థితియే ప్రధానము.

నేనొకసారి ఆరురోజులు పసంపదించితిని. ఆ ఆరురోజులలోనుగూడ ప్రతిరోజునను దినమునకు 12 గంటలవరకు వైద్యశాలలో పనిచేయుచునేయుంటిని. ఆరురోజుల సాకు మంచి ఆరోగ్యస్థితి గానరించినది. నేనానాదుసాయంకాల మొక వారంపండుగము ప్రాసించుచు నేనున్న మేడమోడ నే మరియొకగదిలో నద్వైతమునైహితుడొకడు తులిపోవుచు లోనికి వచ్చెను. అతడు ఇన్స్పెక్టరునుండి అపుడే లండనుకువచ్చెను. పోరాటమునకు దుమునందిని స్కాట్లండులో మనచిచ్చెను. వైలులోమోడగా సంచికనడలేదు. అందువలన నతడు యున్న నుండి యింటికి నడచివారలని వచ్చెను. అందువలన నే 14 గంటల నుండి అతడు తిండిలేకుండ నడచివచ్చెను. ఈసంగతి నాతో చెప్పుచునే అతడు నాయెదుటసాక్షిత్వమున అపుడనిని నేనలేక దీని నాచేతులమీద నతనినొడిగితిని. తీసికొనిపోయి పరుగుదెట్టితిని. 144 గంటలనుండి తిండిలేకున్నవాడను నేను. 14 గంటలు తిండిలేకున్నవాడతడు. ఆమాయముననే ఆతడు సామగ్గిస్థితి పొందును. నేనానానాజులు కండి కడుదకుండినను నాకునీరసమే కలుగలేదు. దీనికికారణము కేలము మనస్థితియే. ఆస్కాన్యా నాకుతిండిలేకపోయినచో అని అతడు వెంటనే ముందునైన. నేను తిండి తినను అని నేను దీక్షలుగానితిని. ఇదియేభేదము.

కాస్త్రప్రకారముపసంపదించుట చాలాభివృద్ధి. అందువలన కలుగు ఆరోగ్య మేనుండువలననగునాడ కలుగును. ఉపవాసమువలన నునుటకు ఎన్నిటికిని నీరసంలేదు. బలమును పరిమిత్రతయును అధికమగును.

రోగమువచ్చినపుడు దానిని కుదుర్చుకొనుటకు ఉపవాసముండగలదని కొన్ని రోజులను పాటించగలము. ఉపవాసపద్ధతి నెరిగినవారినియెల్లప్పుడూ వారు నడచుకొనవలెను. అన్నిటియందును మిత్రప్రేరేపనలతో ఉపవాసములొనగాడ మిత్రమయ్యే యుండవలెను.

దానియందు నాగ్మ్యము దీక్ష లేనివారు దానిని ప్రారంభించినాడను.

బంధువులు ఉపవాసముండగూడదని చెప్పినను వారు చెక్కచేరునాడదు. వారమురోజులు తిండిమానినచో చూచుటకు బయ్యచేరినవారికెంతో ఉపవాసి కనబడును. అపుడు బంధువులు బలవంతమునచేరి నీక్షమునకువచ్చి నీప్రాణమివలన దీనిని నాగ్మ్యముతో అతడు నడచుగా తనకుచాలబయ్యగానున్నదని చూచుచున్నప్పుడు నడచుట నడచును. అదియే వైద్యశాస్త్రమునకు మనస్థితిలోనిమాట.

ఉపవాసముచేయుచున్న రోజులలో మంచిస్థితిను విస్తారముగా ప్రాసించుదలవలెను. ఉపవాసమునకుదీని ఆహారము పుచ్చుకొనటముగల చాలావారి ఆహారము చేయుచుదురు. అందువలన ఉపవాసమునలన కలుగులాభముంతయును నిష్ఫలమగుటయేగాక వైద్యశాస్త్రమునకునూడకలుగును. ఉపవాసమును మానువపుడు తింజలనిన ఆహారమును సరిగా తెలిసికొని దాని నెంత తినవలెనో అతడు కడు స్వల్పముగా తినవలెను. అది స్కాట్లగారు దెయ్యలే నగ్మ్యసృజితకు వ్రాసిరి.

ఈ విధమున సరిగా తెలియజేయు తెలిసినవా లెవరును దగ్గరలేకున్నను గూడ మార్గము గూర్చు 4 రోజులు నిరాహారత్రయమును జరిపి. మును విస్తారముగ నీరు ప్రాసించుచును. మొదటిరోజునకు పని మానివేసెను. దిమున రోజునారి ఎనిమిది చేయుచునెను. ఇట్లుండిననుగూడ నీరసము విస్తారము లేకలేక పోయెను. మిత్రులందరును చాలభయపడి కాలి న నో జు సాయంకాలము ఆయనను పడవ పుటో గూడ జలగా బండి లోనికి నొనగొనిపోయి జరిలు పాస్టిట్యుకు తీసికొనివెళ్లితి. ఆయన 15 రోజులవరకుండి ఆరోగ్యవంతు డయ్యెను గాన నీవిశిష్ట ఆరువగారు వారివధివలనను నెంతతేనపుడు పుస్తకములను చదివి సంతమాత్రమున సాహసించగూడదు. (ఆం. పే. సం.)

*** ** *

నిద్ర

ప్రపంచమున నిద్రవంటి ముఖ్యవిషయమిది కొకటిలేదని గ్రహించినవారిసంఖ్య అత్యల్పము. నెపోలియను, వెలింగ్టను, మహాభైరవి, మున్నగు సుప్రసిద్ధులు రాత్రులలో రోజుకు 4-5 గంటలుమాత్రమే నిద్రించుచుండెనువారిని వినుచున్నాము. ఇదినిజమైనను కాకున్నను ఇట్టివారలను పుట్టించుటవలన ప్రపంచమునకు చాల హానికలిగినది. ఎంతవల్లనకాలము నిద్రించిన నుతిమందినను దుర్భిప్రాస మిందువలన ప్రబలియున్నది. అర్ధరాత్రమువరకును మేలుకొనియుండిమరల 4 గంటలకుసరికేచు వాడు విజ్ఞానియని భావించబడుచున్నాడు. నిద్రపోవుట కాలమును దుర్బినియోగముచేయుటయని దీర్ఘ కాలమునిద్రపోవువారిని పరిహసించుచుండును. అట్టివారిని కుంభకర్షణమును జేపాకోశము చేయుచుండును. డాక్టరు బాన్సను రాత్రి పండుకొనిన మరునాడుమధ్యాహ్నము 3 గంటలవరకు నిద్రలేచెడువాడు కాడని బాన్సెలు తెలిపెను. మహావిఖ్యాతుడగు డార్వినురోజుకు 2-3 గంటలుమాత్రమే పనిచేయువాడు. నిద్రలేవలెనికాంతియేకాదు. నిద్రపోవుచున్నంతసేపును శరీరమున క్రొత్తస్పృహ కలిగింపున ర్విర్యాణము విడుదలకొండ జరుగుచునేయుండును. పగటిపూట తినిన ఆహారము నిద్రావస్థలోనే భజనవిధిపరిణామముల జేసి గతించెనున కలిగినవ్యయము పూర్తిచేసి మరునాడుచేయవలసిన పనికి సంసిధునిజేయునట్టికే నొసగును. ఈవిర్యాణము రోగకలనిన కాలాధిక్యమునట్టియే నిద్రావస్థయిది. నిద్రయింపవలెను. నిద్ర ఎంతగాధముగపట్టిన నిర్యాణ మంత హెచ్చుగను. శీఘ్రముగనుజరుగును. అట్టిగాధనిద్ర కలవాలుపడినవారు 4-5 గంటలునిద్ర పోయినచోచాలను. వెంట వెంట నేమేల్కొనుచుండుకలనిదగల వారు 9-10 గంటలు నిద్రింపవలెను. మొత్తముమీద సహజోత్సాహముకలుగువరునునిద్రించుటయే పరిమాణము. బట్టిముతీరి ఖులా సాగానున్నట్లు తోచినపుడు నిద్రలేవదగును తిండికనగానే మనికి పొట్టుపడు వృద్ధులకొడిమకుమలు నిద్రలోజరుగాదు. అందువలన నిర్యాణము జరుగదు ఎత్తువగా తనుట, శరీరదౌర్బల్యము, ననముసరిగా వెడలకపోవుట మున్నగు కారణములవలన నట్టివకుమలు వచ్చుచుండును. విస్తారమగుజ్వరమువచ్చినవారికి కలుగుచున్నట్లు వంటిదో యీవకుమలుగూడ నలుగుంటిదే. గాత్ర నిద్రాధిం మగుటవలన పగటిపూట నల్లు మనికిపొట్టువచ్చునని చెప్పుదురు గాని రాత్రి నిద్రలేనిలోపము నీవకుమలు తెంతమాత్రమును తీర్చజాలవు. గాధనిద్ర పట్టకపోవుటకును వేలిక గా మెలకువవచ్చుచుండుటకును చాలకారణములున్నవి. కేయాకునీరు (టీ) ప్రాగుట, పోగాకునలుట, దుట్టకాల్పుట, పొడుము, భంగు, నల్లమందు మాజుముద్దలు, గుడారు, కల్లుపానాలద్రాగుట, వీర్యప్రశోప నావధములదినుట, విస్తారముగ సాలోచించుచుండుట మున్నగు వానివలన నీవెగుగు సంప్రాప్తమగును. తిరుమకలువచ్చుచుండును. ప్రక్కసరిగాలేకున్నను, మంచము కిరకిరలాడుచుండునను నిద్ర సరిగాపట్టదు. అన్నిటికంటె ముఖ్యమొది మంచిగాలి. మంచిగాలిలేకున్నచో జాతుగానిదపట్టదు. పగటిపూటచేయు పనులకు కాలనినప్రాణవాయపు లభించుటవ్యవసరము. (దెయిలీ ఎక్స్ప్రెసు.)

* * * * *

పాముకాటుకు నులభమికిచ్చి

పొగాకునిర్లు త్రాగించుట

5 తులముల పొగాకును 10 తులముల నీళ్లలో కలిపి ఆ నీళ్లలో పొగాకువారికపియ్యట పొగాకుతీసివేసి అనీర్లుత్రాగించవలెను. స్పృతికల్పించో నోటిలోనుండి గొంతుకలలోపోయవలెను. దడదలు దగ్గర పడినచో ముక్కులో నుండి పోసిన 5 నిముషములకు వాంతులు ప్రాసంభవమగును. వాంతులతో విషము పడి పోవును. ఒకగంటలో ఆరోగ్యము కలుగును. పొగాకుతోటల గుండ పాములు పోజాలవు పాము విషమునకు పొగాకుమంచి విరుగుదని హైదరాబాదునుండి హాజీ మహమదయూనిసుగారు 'ప్రాక్టికల్ మెడిసిన్' అను పత్రికకు వ్రాసిరి.

ప్రకటన

(268)

కొత్తూరు తాలూకా యల్లయపాలెం కలేటి చెంచురామి చెడ్డికి రీ సర్వే నెం 359 A & B రు య 5. 18 శెంట్లు మందబయిలు దరఖాస్తుకు యిచ్చినట్లు సదరు భూమిని విక్రయించదలచి యున్నాడు. అట్టి బులో శీర్షాము అగువరకు యెవ్వరు కొన గూడదు. అట్లా కొన్నవారు నష్టపడుదురు.

నల్లూరు } (Sd) ఇందుపూరు రాఘవరెడ్డి.
11-8-1922 }

శ్రీ సదాచార నిబంధనీ సంఘము

ఈసంఘము పితాపురము నేలదినువత్సరములకు బూర్వము బ్రహ్మశ్రీ బిట్టాగర్లుల మార్వప్రకాశ కాస్తులవారిచే నెలకొల్పబడినది. మతవిషయక కార్యములను చక్కజేయుటయు, చాడ గయాత్రే తీరకృతనివాసు లగు శ్రీమదుమాకుట్ల-టేకేర స్వామివారికి ధర్మకర్తలగు శ్రీశ్రీశీతకాపు రాధీశ్వరులు చేయించెడి నిత్యోత్సవ కల్యాణాదులు కాక తతి మా కసత, గణపతి, దేవీనరకాతులు, ఏకాదశులు, మౌనక రాత్రులు, కార్తికమాసము, ధమర్యాము మున్నగువానియందు పూజలు, అభిషేచనములు, సమారాధనములు, మొదలైన యుత్సవములను మూలధనముయొక్కవృద్ధివలనన, చందాలముల మునున చక్కగాఁ జేయుచుండును నై సుఖము చేయుచున్న యున్నది.

శ్రీ మార్వప్రకాశ కాస్తులవారు కాలధర్మము వొంది నను శ్రీకాస్తులవారి సంకల్ప ప్రభావాతిరేకమున నీ సంఘము త్రోవరాధివృద్ధి గాంచి విరాజిల్లుచున్నది. కొంతకాలము బ్రహ్మశ్రీ గాడేపల్లి వేంకటాశ్రీ గారును వారి యనంతరమున బ్రహ్మశ్రీ ఉమామహేశ్వరకాశ్రీగారును నీసంఘమునకు గార్యవర్తకులుగా నుండి నైని విరంపబడిన కార్యములను శ్రద్ధతో నిర్వహించఁ జేసిరి.

శ్రీఉమామహేశ్వరకాశ్రీలవారును కొందరు సభ్యులును స్వర్గతులగుటచే నీసంఘము చీకాకుపడి మూలధన మెంత యున్నదో కూడ తెలియనాగితికి వచ్చినది.

ఇటులను డంగా చిరకాలమునుండి కోకాధికారిగానున్న బ్రహ్మశ్రీ వింజయూ వెంకటపార్వతీశముగారు రమారమిగత్సవ ముక్రిందట నొకసభను సమావేశపఱచి యందు శ్రీ వేంకట కాశ్రీగా కొప్పగించిన ద్రవ్యము నుమారు రు 550/ బన్నదని యు, తామును శ్రీమహేశ్వర కాశ్రీగారును కలిసి రు 650/ లు మూలధనమును సంపాదించితిమనియు నిపుడు శ్రీస్వామివారి మూలధనము రు 1208.2-6 బన్నదనియు చెప్పి యా మొత్తమునకు రాగలిన బాకీల తా|| ప్రానోట్లును కొంతగొనుచుండు సభాసభిం తెట్టిరి.

బ్రహ్మశ్రీ పొక్కులూ ఆప్పన్నగధానులు గారు కార్యవర్తకులుగను శ్రీ జనుగుమ్మి వెంకటరమణయ్యగారు, సహాయ కార్యవర్తిగను చిరకాలమునుండి కోకాధికారిగా బనియు నర్చుచున్న శ్రీవేంకట పార్వతీశగారు మఱులకోకాధికారిగ ను సంఘస్థాపకు లగు శ్రీమార్వప్రకాశ కాస్తులవారి పుత్రులగు శ్రీవైస్వానరముగారు బ్రహ్మశ్రీ వేంకట మార్వనారాయణ కాస్తులుగారు మున్నగు పండితరచేణ్యులును, మొదల వెంకటరసింహుగారు, కొత్తూరుక రాజుగారు మొదలైన వైశ్యకులును, నల్లూ. వేంకట జగన్నాధ రావు గారు మున్నగు వాకికాగ్రంథమును సభ్యులుగానెమ్మకొనబడి సభ్యుల సంఖ్య 25 గా జేరినది. ఇంగను సభ్యులను చేర్చెదనని వినుచున్నాను.

ప్రస్తుత కార్యవర్తకులును కోకాధికారియు సభ్యులును పట్టుకలతో బనియుచున్న రమారమి రు 8000/ లు వసూలు చేసికట దాతల యాశంకాన సారముగ మూలధనమునకు నుదారు రు 800-0-0 చేర్చియుండు దెలియుచున్నది. ఇపుడు మూలధనము పగునెమిడివదలకులైగా నుండనోపు. కెద్దాపురాస్తవ్యులగు ఉప్పయారి అచ్చగృహ్యగారు సమర్పించిన రు 600/ లు నాగి సొంతవ్యయము శ్రీస్వామివారి వెండికవముని ఖర్చుపరుపఁజర. ప్రధానయ మొదలు నెలకొల్పిది. అందు పురాణములు ధర్మకాస్త్రములు మొదలైన యుత్తమగ్రంథరాజములు చేర్చబడినది.

మహారాజరాధాగారు 5 నీపురముకర్క, వ్యాకరణ అవైలెత్ విశిష్టావైశ్య, పంగిత, సాహిత్య విశ్వలయం దుత్తమ పండితరచేణ్యులు శ్రీశ్రీ పితాపుర, మహారాజావారి యాగరమున నుండిరి. వేదవారాధన సూక్తిము లేదు. అకొఱంత దీర్ఘవలయు నని యీసంఘమువారు కలచి చాలుగు వేల యాప్యములు మూలధనమును సంపాదించునెంచి వేయిరూప్యములవరకు విరాళవాగ్దానములను ప్రోత్సహింపు వినుట కెంతయు సంకసము కలుగుచున్నది.

శ్రీసదాచారనిబంధనీ సంఘము వేదపాఠశాల, చిరకాలమున నెలకొల్పి తచుసంకల్పమును కార్యరూపమున సఫలము చేయవలెననియు గ్రంథాలయము స్వామ్యుత్సవములు వగైరాలని ఎంతసామ్య వసూలుచేసికొ యెట్లు ఖర్చుపఱచికో యా జాపితాలను పత్రికా ముఖమున లోకమునకు విశేషవరువకలె నని యు కోరుచున్నాను.

పురవాసి.

11 ఆంధ్రము:—శి.శి.శి. శివీ సామంత్రియ రిక్త గంటలకు
 పాకేవాళలో నొక పురుషచోటనభి భరిగను. బ్రహ్మశ్రీ
 టంగుటూరి శ్రీరామయ్య పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.
 వారు కొలదిమాటలను ఆంధ్ర భాషలో ఘోషించిరి. 18 వ అభిల
 భారత ఆయుర్వేద మహాసభాధ్యక్షులగు శ్రీ ఆయుర్వేద
 మహాసభ కృష్ణకాశ్రీ కరణి కావినగూర్చి చెప్పుచు, ఆయు
 వెప్పింపరాము చేయువారనియు, మాటల బ్రోవుకారనియు
 నెలవిచ్చిరి. పిమ్మట కవచేగారు ఆంధ్రమున నుమారు విశగంట
 కాలము ప్రముఖవిశిష్టతలగుగూర్చి యుపన్యసించుచు తమ
 యభిప్రాయములను స్పష్టముగా నెల్లవించిరి. కల్యాణుడు,
 మూలక, అభ్యంతరము నున్నగువారి పక్షమున కేమన చెంది
 యున్నారు. కవచేగారు మెట్టుమొదట సంభాషణముగా కాం
 ద్రము చరిత్రను చెప్పి పిమ్మట మహాత్మునిచే నియమింపబడిన
 బాక్ష్మీశివార్చనమును తీర్థముగా వివరించిరి. ఆయన ఖం
 దించి వివరము లనిట పొందుచు వరుచుచు
 న్నారు. (1) దౌర్జన్య గాహిత్య సిద్ధాంతము
 (2) పాతకాలా బహిష్కారము, కోర్టుల బహిష్కారము, కాన
 నశిల బహిష్కారము (3) వాదప్రతివాదములు చేసినక
 త్తలనకేనుట (4) కానన తిరస్కారము. ప్రభుభువున అయిన
 'దౌర్జన్యసహిత' అనుపదమునకు తమ యభిప్రాయని నెలవిచ్చిరి.
 ప్రభుత్వనిర్వాహకము భారతయువజనమునకును భావ
 దాన్యమునకునంది, వారి పాత్రమును అత్యున్నతమును మండు
 న్నిన, నిర్విరుద్ధము జేసినననియు, ఆయుధకానము భారతయు
 లను విలసిల్లించుగా జేసినననియు, యీరంధ్ర సాధనములకు
 కావ్యసహాయము జేయబడిన వాటికి దౌర్జన్య రాహిత్య
 సిద్ధాంతమును బోధించుట వారిని వడితక సేయవలెనులగా
 జేయుటకునుననియు, పండియుల రక్షణమును చరిత్రానుకు
 నిరంతరము కృషిచేయు ఇంద్రాంతు, జర్మనీ ప్రాంతు మున్నగు
 దేశములకు ఆహింసాశ్రమమును బోధించుట యంక్షమనియు
 కవచేగారు నెలవిచ్చిరి. మనలను హింసించువారిని శ్రమించుట
 ప్రకృతివిరుద్ధ మనియు, మన సాధనములను మానభంగము
 జేయుటకు సిద్ధపడిన కలునామృనివైసను మనము అభిమతి
 ఆహింసాశ్రమము అన్వయపడుననియు, యీ సిద్ధాంతము మనకు
 క్రొత్తినామృత నిష్పించుటకు మారుగ ఇదివరకే అనుభవించు
 చున్న అత్యంతమున సామ్రాజ్యమునాడ తొలగిపోయినచున్న
 దనియు, ఇట్టి సిద్ధాంతమును రాక్షసి మనిషయములతో ముడిపెట్టి
 ప్రజల నశిత్తులజేయుట భావ్యముకాదనియు, రాజ్యాంగవిషయ
 ములలో నేదియో యొక సిద్ధాంతము నెట్టి ప్రేరేపకుట జుట్టివని
 యు మహాభారతములో చెప్పుబడిన రాజనిత ననుగరించి, నమ
 యానుకూలముగ ప్రకర్తించి క్రతువుల వశపరమకొనవలయు
 ననియు, ఇది నిజమ, ఆంధ్రహామని తక్కినామను మార్పుం
 డుట యభ్యంతరమున మనియు చెప్పిరి. ఇట్లు చెప్పుటలో
 దౌర్జన్య పేరేపణ మెంతమాత్రము లేదనియు, తత్వమెంతది
 వివేకియుల యొడ దౌర్జన్యము ప్రయోగింప వలయునని తామెంత
 మాత్రము ప్రోత్సహించ లేదనియు నొక్కచెప్పిరి. (2) పాత
 కాలా బహిష్కారము, కోర్టుల బహిష్కారము, ఆచరణ
 మోక్షము కాదనియు, యీరంధ్రములకు ప్రజలలో కడుము
 మాత్రము నెరిగినననియు, వాగభూమిలో బరిగిన కాంగ్రెసులో
 ప్రతి ప్రతినిధియు తాను మహాత్ముని తీర్మానమును అంగీకరించు
 చున్నానని చెప్పి తిరిగి యింటికి రాగానే తమకోర్టులకే, తమ
 విచేతకత్రు వ్యాపారముల నిరాధునిముగా కొనసాగించి
 అంతర్జాతీయులకు నవన్యాయము నుడుపుకొనలేక కంట
 వచ్చుచున్నట్లే పరిణమించి యనితీవర లగుచున్నారు. కానన
 సభలలో ప్రవేశించుట యత్యంతశక్యమనియు, అంగ. ప్రవేశం
 చుట స్వరాజ్యమునకుంకాక కేవల ముపభక్త్యముతో పోరు
 నట్టి వారిని ప్రతిఘటించుటకేయని చెప్పిరి. (3) వేనకపేట
 ఆ సహాయ వారులు వాద ప్రతివాదము నెల్లక
 త్తలు లాక్చేగుట ప్రభుత్వము వారికి సహాయము
 చేయుటయనియు, స్వరాజ్యసంస్థాపనముకొలెకు తమ సర్వస్వ
 మును భారతానికి తీసికొమ్మతో పోటునకుచున్న వేనకపేటను
 ప్రభుత్వమువారు అశాస్త్రముగా నుండించుచుండ ప్రభుత్వము
 నకు మనము నిష్టాంశులకుని రుజువుచేయటందే బంధిభావాకే
 వారి సహాయ మొనర్చుచున్నామనియు చెప్పిరి. (4) కాననతిర
 స్కారమునకు నిష్ఠింపబడునని వరకులను తిరిగించి నిర్బంధం
 చుట అశాస్త్రమనియు, అస్పృశ్యతానివారణము నున్నగు
 వివరణములను దానితో ముడిపెట్టుట భావ్యము కాదనియు నెల
 విచ్చిరి. పిమ్మట ఆంధ్రప్రదేశ్ నీ మాధివతోడనే అక్షుడు
 కలిగిన మహానంతోషము నెలవిచ్చి బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేశ్వర
 వైమధ్యముల చుట్టగల్గి నిమ్మకాయార్ధరణకు తనకృషిచెప్పి,
 బ్రాహ్మణ్యతమగట్టి పురాణులవై నిర్బంధకలనయొ విన్నవించిరి.
 పిమ్మట పూనావాగ్ధ్యవులకు కామనరావ్రునైతిగారు కానన
 సభలలో ప్రవేశించుట చేకూరకు అశాస్త్రముననియు,
 బుద్ధిమత్రుభారణము బ్రాహ్మణ్యతకు పురికొల్పబడియు చెప్పిరి.
 అభ్యంతరము, వేనకత్రుమే స్వరాజ్యసాధనమనిచెప్పి కథను
 ముగించిరి.

ధాన్యాదుల పరిమాణము తెలుసుకుట కొక కొలత పోత్రము కావలయును గదా. ఆ పోత్రమును మనము ముంతయని పిలువచున్నాము. ముంతెనుకొన్న, ముంతపోత్రములో నిముడు న తటి ధాన్యరాశియని యర్థము. ధాన్యాదులను గొలుచునపుడు ముంత నుపయోగించుచున్నారము. అట్లు చేయుటచే నొకవేల ధాన్యరాశి యందు ముంతలో నిముడునట్టి చిన్న ధాన్యపు రాశి లెన్నియున్నదని కనుగొనుటచే, ఈ విధముననే విలువను గొలుచుటకై యేదైన విలువగల పదార్థ పరిమితిని గొని-తక్కువలను నితర పదార్థములను గొలువవలయును. ఈ పదార్థ పరిమితి మానముగ గడించుచున్నాము.

జాబులు

విలేఖకులకు సూచన

వి. రా. కే. సీ. జి. సో ప్రకటనకాలము.

ఆంధ్ర పత్రిక

అగ్నికుల క్షేత్రములకు విజ్ఞాపి

మన సాంఘికము విద్యాభివృద్ధి నొందించి ఉన్నతము నకు దెచ్చుటకును, రాజకీయవిషయములందు ప్రత్యేక ప్రాతి విధ్యమునొందుటకును, ఆ 1917 సంవత్సరమున కాకినాడటవున హాలులో మహాసభను జరిపి అభివృద్ధి కొరకు చాల ప్రయత్నించెను. అందు విషయమున మా కాకినాడ నాయకులలో కొందరు వ్యతిరేకమై కలసి రాకపోయిరి. ఏదైనను సత్కార్యములు ప్రారంభింప నున్నపుడు విఘ్నము లభేదములు కలుగుచుండుట సహజమేకదా! వాటిని సాటింపక కాంగ్రెసువరకు మునుకొనుటయే ధీమతుకల మన నూర్తి ననసరించి 1918 సంవత్సరము పిబ్రవరి నెలలో కాకినాడయందు క్రిందికేసులైన మల్లాది సత్యలింగం నాయకతగారి ధర్మశ్రుతి హాలులో కాన్యాలోచన సభ యేర్పరచి యితర జిల్లాలనుండి గూడ సాంఘికల సాహ్యులించితిమి. ఆ సభకు బందరునుండి మురారీశ్రీ రావు సాహెబు (వైకంగు వెంకటరంగయ్యగారు వచ్చి అన్ని జిల్లాల నుండి మన సాంఘికలను దీపించి మహాసభ జరుపవలెనని యు, ఆ సభ కాకినాడలో జరుపునెడల అయ్యే ఖర్చులో సగము రామిచ్చెదమనియు, లేక బందరులో జరుపునెడల అందు కగు వ్యయమంతయు రామిక్కరే భరించెదమని యు, తెలిపిరి. అందుకు కాకినాడ వారెవరును సాహసించకపోవుటచే 1918 సం॥ మెయి నెలలో బందరునందు శ్రీ వెంకటరంగయ్యగారు అగ్నికుల క్షేత్రము ప్రథమ మహాసభను జరిపించిరి. లేదాది నుండి మన సాంఘికల విద్యాభివృద్ధి కొర కటుల పాటుపడుచున్నదియును, సుఖ ప్రథమ, ద్వితీయ, తృతీయ వార్షిక పరీక్షలను జరిపినవారై లెక్కలకు విశేషమయ్యెను. బందరు నందు రంగయ్యగారు కట్టించి అగ్నికుల క్షేత్రము హాల్లయలో నున్న వారును యితర జిల్లాలలో నున్న వారును పుష్కలము మొదలు వై తరగతులలో జరుపుకొనుచున్న మన సా. ఘిక విద్యా ధిల్ల రహామి 60 మంది సంఘములకు ఉపకారమును పొంచుచు నభివృద్ధి కొందుచున్నారు. సంఘమునకు వచ్చేరాబడి చాలకపోయినను మిగిలిన ఖర్చు యాత్ర రంగయ్యగారే భరింపుచున్నారు. సాంఘికలారా! సంఘభారమంతయు ఒకరిపైన చేయుట సంబంధముకాదు. సంవత్సరమునకు రు 0.4-0 లు యిచ్చువారిని సంఘసభ్యులగా యేర్పరచితిమి. సాంఘిక లెల్ల చును సంఘమునకు సభ్యులుగా తేరి వాగ్దత్తి విరాళములును, సభ్యుల పంచాలను, బందరుకు స్థాయిసంఘ కార్యదర్శి మురారీశ్రీ (వైకంగు వెంకటరామయ్యగారి పేరను బంపి సా. ఘికల విద్యాభివృద్ధికి దోడ్పడవలెను. ఈ మధ్య యెవరో కొందరు (గామములకెండు జరి కాకినాడ సంఘము తరపున సంఘాధ్యక్షులై పాటుపడుచున్నామని తెప్పి కొంతసామ్యమునూలు తెలుపుచున్నట్లు కొందరివల్లను తెలియుచున్నది. 1921 సంవత్సరము అక్టోబరు నెలలో కాకినాడయం దొక కాన్యాలోచన సభ జరిపి కాకినాడలో ఒక సంఘము నెలకొల్పుటకును అసంఘమునకు ము-రా-శ్రీ పొన్నపండ్ల లక్ష్మణస్వామిగారు అధ్యక్షులు అగను, ము-రా-శ్రీ కామాడ గణేంద్రుడు గుడిపల్లి మహాలక్ష్మయ్యగారు కార్యదర్శులుగాను నుండుటకు నియమించి, వీరింతనకును కార్యదర్శులకు బూనికట్టు ననుమించుట, కాకినాడ సంఘము తరపున అని యెవరో వా చందాలకు వచ్చిన యెడల ఆసంఘము తరపున అదిగలకు లేనిన సత్కార్యము లేవియో ముందు జేయబోవున వేవియో తెలుసుకొని, వైకంగు ప్రధాని నియమిత సభ్యులలో నెవరివల్ల వై నా రక్షియలు క్షేత్ర చందాల నియమలయనే గాని అనాసరముగా మిశ్రమును యితరులకు దుర్వినియోగ పరుపకుండెదమ గాక! మనసంఘ చతుర్థ మహాసభ జరుపుటకు లేజవాడలో జరిగిన తృతీయ మహాసభలో ఆహ్వానించిన వారు యంతరకు సభ జరుపు విషయమై ప్రయత్నించుచున్నట్లు గనుపించదు. నిను మిత్రకాలము సమాపించుచున్నది గాన యెప్పుడు జరుపదలంచి విదియను స్థాయిసంఘ కార్యదర్శి గారికి బందరుకు తెలియ పర్చుకొనెదను.

కరీ సత్యరాజు,
మహాసంఘ కార్యదర్శి.

గోదావరి జిల్లాతాలూకాల విభజన

భీమవరం తాలూకాను కృష్ణాజిల్లాలోనుంచి, తిరుగు నరసాపురములను మాత్రము గోదావరి జిల్లాలో కలుపవలెను టు అనుమంజనమనియు భీమవరం ప్రజలకు దుఃఖభావముని యు 26-7-1922 తారీఖు ఆంధ్రపత్రికలో వెలువడియున్నా ము. ఈ హాంజము ముక్తాజిల్లా కలెక్టరుగారు గ్రహించినాకో లేదో తెలియలేదు గాని గో॥ విభజనా బోర్డుమెంబరు మాన్ మెకో దొరగారును రాష్ట్రీయ కార్యవిర్వాహక మెంబరును గో॥ శ్రీ మహ్మదు హబీబుల్లా సాహెబుగారును మాత్రమ ఆం దోళనమును వివరియడల మాకు గత్యంతరము లేదని విన్నవించు కొనుచున్నాము. కృష్ణా, గోదావరి, విశాఖపట్నం జిల్లాల పాలనాధి కారమును కూర్చియు తెగనట్ల వలెనన్నచో భీమవరం తాలూకాను తిరుగు నరసాపురముల నుండి విడదీయుట వల్ల సిబ్బంది ఖర్చులు పెంచుటయే గాక ఈ తాలూకాలవాగు నీటి యొద్దను గోడ్లయొద్దను పివిల్ క్రమినల్ కోర్టు క్యకహాళ ములలోను నిరంతరము కలహించుచు అధికార భేదముచేరి ఆ నూయతకు పాలుకాగలరు. ఈహాంజమునే చెప్ప వట్లు ములోని గొప్ప అధికార్లకు తెలియవరచుకోవలెనని భీమ వరం తాలూ కా ప్రతినిధులు ముగ్గురు వైసెంటలో గో॥ శ్రీ మహ్మదుల్లా సా హెబుగారు ఆసంకల్పదం కరైరా కాటకపు జిల్లాలో వ్యవటన చేయుటచే ప్రయాణ మగు సమయము గనుక వారి దర్శనము గాని శ్రీ.మాచిమెకో దొరగారు విశేషము తొందరలో నున్నా మని తెలిపియుండవల్ల వారి దర్శనముగాని మాకు లభించలేదు. ఆ గొప్ప అధికార్లయొక్క (వైకెలెరిల) కార్యదర్శుల దర్శనము మాకు లభ్యమైనంతలో వారితో మా తాలూకాను వేరుక రుటవల్ల మాకు రాబోవు ఇక్కట్లలను గురించి పూరా చర్చించుటకు మాకకాశము గలిగినది. మా మొలలను విన్నాడు. వ్యా యము దయచేయుచెద మన్నాడు. భీమవరం ప్రజలు వందనార్తులై వారు. ఈ సంవత్సరము లోనే మాత్రం నిధులు శ్రీ గో॥ మంత్రివర్గములకు కూర్చా వెంటకు వెళ్లి నాయకు గారి దర్శనముచేసి మా చింత దీర్చవలెనని వేడగా వారు మామాడు తాలూకాల పరిశీలనను ఏలూరు ఎర్న గూడెము తాలూకాల పరిశీలనను న్యయముగా తెలిసిన ఆకళకజ్జాలు గనుక మాకు ఆందోళనము లేదనుచున్నట్లు జరిగించెదమని తెలిపి చ్చిరినారు.

బాపిసింగరాజు మానుమంతరాజు

అతంకని గ్రహ షోషధాలయం

సావితము 1881 సం॥

ఈ షోషధాలయపు ప్రసిద్ధి చెందిన ఆ తంకని గ్రహ మాత్రులు

పీఠిని నీలించి మేలుపొందిన ఆనెలలు పలుమారు విదేవక కొరచుకొన్నరు. గాన ప్రతిఫలము విను మాదెను పొందవలెను అటు మాకోరిక - ప్రస్తుతం రహాలు ఖర్చులు కూడను కోరిక సంపదకు మాయొక్కబాలితాలకు గాను రచించెప్పి వాతముడు.

అతంకని గ్రహ షోషధాలయం

(219) 26 బ్రాడ్యే, మదరాసుకు వ్రాసి.

గొంగుగొంగుగొంగుగొంగు

"తెలుగు సంక్షేప్తలేఖనము"

నిను ఇల్లుకడలకనే తెలుగు మొదలగునే వేర్వేరు భాషా సేవలేమవును. దినమున కొక గంట పని. "పోక్ క్షమ్యు నిమిత్త మనాదిల్ల పంపించండి!"

(18) ఇకో ఫర్వేషకో బ్యూరో, కాకినాడ.

అమృతాంజనము

తలనెప్పలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది ఇతర ఏ విధమైన నెప్పలకు కూడ మా అమృతాంజనము వాడినంత మాత్రమున నయముగను, నెల 0.10-0 అణాలు పంచభాష చీటి చూచికొనిన మోసము గలుగదు అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

ఆయుర్వేద పంచరత్నములు

1. చిరట ఆనెవ: సర్వజ్వరముల తప్పుక బరియ్య రిక్తా వధము. నీసా రు 2. రు 1-4-0.
 2. మధుమూత్ర భంజని: మధుమేహము, బహుమూత్రము, శుక్లవర్ణము, కుసుమగోగముల నిర్మూలము చేయు పంజీవినీ సుఖ తులం రు 15.
 3. సిద్ధ మకరధ్వజ: అకాల జరా వ మృత్యుభయముల తొలగించు అమృతకల్పము 15 రూ॥ రు 4.
 4. శంకర తెల: కుష్టు చర్మవ్యాధుల నిర్మూలము చేయు అలత్రుము రు 1.
 5. మంత్ర కవచమ్: మహా ఋషిప్రాప్త సర్వసిద్ధివాఙు చంద్రోదధరసాయనిక ప్రక్షయ. తానేను 8 అణాలు.
- ఈ కెటలాగు ఉచితము. చూచితిరవలెను.
- ఆయుర్వేదరత్న వి. కేశవనారాయణ, (192) మేనేజర్ ప్రాప్రయిటరు, మెస్సర్లు, వి. యస్. రావు బ్రదర్లు వారి ఆయుర్వేదావధాలయము, బరంపురం.

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, (2198) 27, చీనాబాదకోడ్లు, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-898) ఈ ఆల్బూమ్ గ్రంథములో జన్మగారడి, యోగ్యక్షిప్తాస్త్రాభాసము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతచైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లకేక కిమా మాలు విచిత్రవిశోదనిద్యలు గలవు. ఇంద్రేగాక మనుష్యుని మాయమచేయుట, మామిడినెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములనీ తలకాయలనీర మాటలాడించుట భూమిపైన గలముయెట్లైన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు ఆనెకము లున్నవి. ఈ పాత్రము తెలుగుభాషలో అతి సుభవైన కైలీని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మ్యర్థముగా మేడకో ధేయగరిని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. డిజిటెల రూ 4-0-0. త్వచముడు.

జి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒడోలు, గుంటూరుజిల్లా.

గృహవిక్రయము

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు సత్య నారాయణపురములో కాలువయొడ్డున నున్న లేటు చాసు శ్రీరాములు వంతులు గారి మేడయున్నా, ఘమారు చానిని చుట్టియున్న అయిదు నేల చతురపుగజములుగల తోటయున్నా విక్రయించబడును. కావలసినవారు -

(1) ఏలూరులో స్టేడరు [251] చాసు గోవిందరావుగారికిగాని, (2) బెజవాడలో చాసు కేశవరావుగారికి గాని, వ్రాసి తబ్బిల్లు తెలుసుకొనవచ్చును.

ముఖ్య గవనింపు (2942)

(1) బెనారస్ సీటీమెంట్లకు చుట్టూ మెడికల్ హాస్పిటల్
టూరిక్ గుర్తింపును సేవించుటకు రాజకీయ అనుమతిని
ఈ కుట్రకు అనుగుణముగా నున్నాడు. అంతకు
6 నెలలనుండి బాధపడుచున్నాము. ఇప్పుడు ఆ ఆసుపత్రి
కుగా నున్నాడని చెప్పటము మిక్కిలి సులభమైనదనియున్నది.
జే.ఎ.ఆర్. }
28.8.19 } బ్రెజిలియన్

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తసీసన రక్తమయంబు వరిశుభ్రతను బోధింప
అందు శాస్త్రము గాంచినది. 1-10-1
ఇంద్రియా నిరోధకమును ఎవ్వరికైనను కలిపింపరాదు
అంతిమంగా పంపబడును. (2973)
విలాసము సి. డి. సావంత్
సం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

మలయచందనము

గనేరియా అను మొక్కమునకు తులారము
తక్కుము లేదు. వివిధరీతిలో పని లేదు.
ఎటువై, తెలుపు, పచ్చ, ఆన మూడు
విధములు నీ కిలో గ్రాము ను మూడు
రూపాయలకు మాన్యును. శ్రీల దుకును
వ్యాధులకు మోత ఇది రాజోషధము,
(1251) డబ్బీ 1 కి మె 2-4-0
కొరియా నకము. నవాయికి సీసా 1-0-0
సారస్వతార్యము బుద్ధి హెచ్చించును సీసా 1-0-0
అవినవానము పిల్లలకు వివాహ్యతము సీసా 1-0-0
ఉపిరానము రక్త పిత్తమునకు సీసా 1-0-0
శృంగారములకు శైలము లలంటులకు సీసా 1-0-0
విశేషములకు మౌత్రకో విశేషమును. 0-8-0
సన్నిపాతైరవి కుము 1-0-0
బడిబాగలకు పరిచానునాట 0-8-0
గంధర్వ పార్వతి, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)
సామాన్యముగా మలయచందనమును
(3081) "కత్తికట్టలు"

వ తియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధావధముల నేల కొనలేదు ?
1. బోకామయదా కత్తిరిమాత్రమునే గుణములు గావించు శాస్త్రము నమ్మి బోగులకు అరిక్తు ప్రియముగ నున్నది
2. వి.వి.వి. కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవర్తిద్యకాల, 9-41 శాస్త్రవిజ్ఞానవిధి రంగున, బర్మా.
బోకామయదా కత్తిరిమాత్రము బలముల గలగు సకలవిధ బోకామయము పూర్తిగా బాధపడును.
350-300 మార్గముల సీసా 1-కి 40 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు నూర్చు 1-4-0
సారస్వతానవము (బుద్ధిప్రసాదిని)
పిల్లలకు, కుటుంబము, వృద్ధులకు, శ్రీలకు బలము నిచ్చు కోవకము.
మొదట బుద్ధులను, ముత్య, తలవేడి, ములంబుకము, అకలితేమందుకు, కాంతిహీనత, గుల్మము, మూలరోగము,
వృత్తులము, కీడులము మున్నగువాటిని పోగొట్టి అమితమైన శుభ్రతను నిచ్చును బలమును గలిగించును.
ఇది మనముగోటికి శాస్త్రము ప్రకటించును. 20 ములముల బుద్ధి 1 కి ము 1-0-0.
శాస్త్రమును:—ఈ కారణముల పోకామయదా బాధపడుటకు బుద్ధులు, సం 301 రెండు కట్టికట్టలు మా (కాంతి)
గోదావరిజిల్లా, కత్తికట్టలు (పోర్చుగీసు) కుంజు బోకామయ. వి.వి. అర్జును ముఖ్యము ప్రాచీనములకు తులనము
(301-394) శాస్త్రము వెంటిటాచుల వండితులు శ్రీకాళహస్తి వైద్యకాల మొదలు.

బోగ్గపులు సువాయువు (Carbonic acid Gas)

అన్నివిధములను ఏ రేటెడ్ వాటర్లు తయారు చేయుటకు ఉపయోగించునది.
చెన్నపురి గవర్నమెంటు కెమికల్ ఎక్సామినర్ వల్ల గ్యాసు శుద్ధిమైన దని యోగ్యతాపత్రము
పొందబడినది.
సోడావాటర్ మిషనులు
ప్యారి అండ్ కంపెనీవారికి సబ్ కంట్రాక్టరులు లేరు గాన వలయువారు క్రింద కనపరచిన
మిలీటరీను సేదగా వ్రాసుకొన్నయెడల ఆర్డరు సప్లయచేయబడును.
ప్యారి అండ్ కంపెనీ, మేనేజింగ్ ఏజెంట్స్,
ఈస్ట్ ఇండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండ్ షుగర్ ఫాక్టరీస్ (లిమిటెడ్) నల్లిమవ్వం.
(డబ్లిం ఆర్కాడు జిల్లా)
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (1)

శ్రుగువతి

బహుశక్తియుగమున మనముల మాత్రమే మార్గమునుండి చీముకల ప్రపంచముండెడి, తెల్ల శేఖ, పచ్చ శేఖ గర్జిత నీరు
మారుత వాగ్దేవము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పొత్తికడుపు వరములు
లిగియుండు మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలగుట యిటువంటి లక్షణములు గల శేఖరోగ సామాన్యములను మొదలంట
నివర్తిజేయును, మరియు సాధారణ సంధించిన శేఖరోగములు! 48 గంటలలోపు గుణమును బొందించును. మూత్రవాళమును
కత్తిరి (అనగా మూత్రపుత్తి) శుభ్రపరచి నరములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుద్ధి 1-కి రూ. 1-12-0
ప్యారి అండ్ కంపెనీ, పోర్ట్ లోన్ రైలువే మేరగా నివ్వవలయును. మా మందుల బాపితాను, కొరువారికి ఉచితముగా పంపబడును,
ఆయుర్వేదాశ్రమం, సం. 41 ఆచారపురవిధి, మద్రాసు. తంజిలండ్రన్:—పండిట్, మదరాసు.

సిద్ధమకరధ్వజ (వైద్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదోపధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కత్తిరి, పచ్చ
కత్తిరిము మొదలగు విలువల ద్రవ్యములు చేరియున్నది. వైద్యములోని యోగము ప్రకారము నిర్దుష్టముగా మాత్ర
కయోగచేయబడియున్నది.
కో॥ స్వేచ్ఛానోపచోగో నకవాచిద్విపద్యతే । సేధాయః కాంతిజనః కామోద్దీపకశృంగా॥
బుద్ధి, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచినప్పుడు, హెచ్చు ధాతువుప్రేక్షే కామోద్దీపకము
గలిగించును. అతిమూత్రము, కీడు, ముఖరోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హెచ్చు సుఖ
యోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందలి బంపబడును. మె 25 మార్గము రూ 5-0-0
ఆంధ్రఆయుర్వేద పార్వతి (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే వ్రాపింపబడినది.
19 హాన్స్ రోడ్డు హంటుకోడు, మద్రాసు.
నిర్దుష్టముగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయోపధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాబులారు ఉచితముగా పంపబడును.

గృహ నిర్మాణము 109

కృష్ణా, గుంటూరు, హైదరాబాదు, గో
దావరి, విశాఖపట్టణము, గంజాము జిల్లాల
వారికి, హెచ్చరిక.
మా స్వంత పడవలమీద రంగుననుంఁ. పేరు కలక
తెప్పించుటచే చతురగా ప్రకటనైన, పేరుమాను
కమ్ములు, దూలములు, రత్నములందు ఇల్లరగానున్న,
వర్తకులకు బోతు భరలకున్న విశ్రయము నున్నాను.
చెన్నపట్టణం రేట్లకంపె మా రేటు తక్కువ, రంగు
చార్జీలు కూడా తక్కువకు నుండును, కాశిపిల్లి వాడ,
రేట్లు ప్రాయశః.
ఆ. నుబ్బారాయుడు కంపెనీవారికి,
పేరు కలకరత్నము, కాశీవాడ.
పాలసుగంధిలేహ్యము
ఇది రక్తిశుద్ధికి శ్రేష్ఠమైనది. నవామేహములు, శే
పాదలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లరోగములు, మొదలగు
వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బీల చాలదు.
20 రూ॥ డబ్బీ 1-4-0 వి. పి. 0-8-0
కూష్మాండలేహ్యము.
అత్యుష్ణము, నిశ్వాక, కాల్షితక, మలబద్ధము, కడు
పులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.
2 డ॥ చాలును. 20 రూ॥ డబ్బీ ర 1-4-0 వి. పి. 0-8-0
పి. శి. ప. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,
3551-4) తెలిపే—నల్లూరుజిల్లా.